

Crna Gora

Ministarstvo rada, zapošljavanja
i socijalnog dijaloga

PREDLOG

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE STRATAGIJE UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU U
CRNOJ GORI 2022-2027 ZA PERIOD 2025. GODINE, SA AKCIONIM PLANOM IMPLEMENTACIJE ZA 2026. GODINU**

Podgorica, mart 2026. godine

Sadržaj:

❖ **IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA UNAPREĐENJE ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU**

- I. UVODNI REZIME SA OSVRTOM NA NAJVAŽNIJA DOSTIGNUĆA I IZAZOVE KOJI SU OBILJEŽILI IZVJEŠTAJNI PERIOD REALIZACIJE AKCIONOG PLANA UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJANA RADU U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU;
- II. INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA;
- III. TABELA O REALIZACIJI AKTIVNOSTI IZ AKCIONOG PLANA UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU ZA 2025. GODINU;
- IV. PREPORUKE ZA DALJU IMPLEMENTACIJU STRATEŠKOG DOKUMENTA KROZ GODIŠNJE AKCIONE PLANOVE UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU;

❖ **AKCIONI PLAN UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU ZA 2026. GODINU**

- I. UVODNE NAPOMENE;
- II. STRUKTURA AKCIONOG PLANA;
- III. AKCIONI PLAN;
- IV. FINANSIJSKI OKVIR;
- V. LISTA SKRAĆENICA;

❖ IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA UNAPREĐENJE ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU

I. UVODNI REZIME SA OSVRTOM NA NAJVAŽNIJA DOSTIGNUĆA I IZAZOVE KOJI SU OBILJEŽILI IZVJEŠTAJNI PERIOD REALIZACIJE AKCIONOG PLANA UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJANA RADU U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU

U skladu sa Programom rada Vlade za 2026. godinu, s Izvještajem o realizaciji Srednjoročnog programa rada Vlade 2024-2027. za 2025. godinu, u okviru Prioriteta 3: Zdravi i obrazovani pojedinci kao temelj prosperitetnog i solidarnog društva, Cilj 18: Solidarno društvo za dostojanstven život, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je u obavezi da donese Godišnji izvještaj o sprovođenju Akcionog plana za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2025. godinu i Akcioni plan Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022. – 2027. za 2026. godinu.

Ova Strategija predstavlja kontinuitet pripreme strateških dokumenata iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori i treći je strateški dokument iz navedene oblasti (Strategija za unapređenje zdravlja zaposlenih i zaštite na radu u Crnoj Gori 2010. - 2014. i Strategije za unaprijeđenje zaštite i zdravlja na radu za period 2016. - 2020. godine, sa Akcionim planom implementacije).

Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana za 2025. godinu Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022.-2027. predstavlja četvrtu godinu izvještavanja.

Strategija obuhvata sve društveno - ekonomske sfere, kako bi se ostvarila vizija onog što želimo da dostignemo - potpunu primjenu propisa, promjenu svijesti o važnosti primjene mjera zaštite i zdravlja na radu, društveno odgovorne kompanije i odgovorno društvo u cjelini.

U uvodnom rezimeu, biće predstavljeni konkretni operativni ciljevi i izazovi, kao i obrazloženje za nerealizovane aktivnosti koje nisu korespondirale datom vremenskom okviru. Uvid u trenutno stanje unapređenja zaštite i zdravlja na radu ogleda se kroz realizaciju postavljenih ciljeva i aktivnostima u okviru istih.

Ostvarivanje uslova rada u kojima se preduzimaju određene mjere i aktivnosti u cilju zaštite i zdravlja na radu treba da bude temelj javne politike kada je ova oblast u pitanju.

Pravo na dostojanstven rad jedno je od osnovnih prava svakog čoveka, jer jedino bezbjedan i zdrav rad, zdrava i bezbjedna radna sredina i radna okolina, omogućavaju produktivan rad i život.

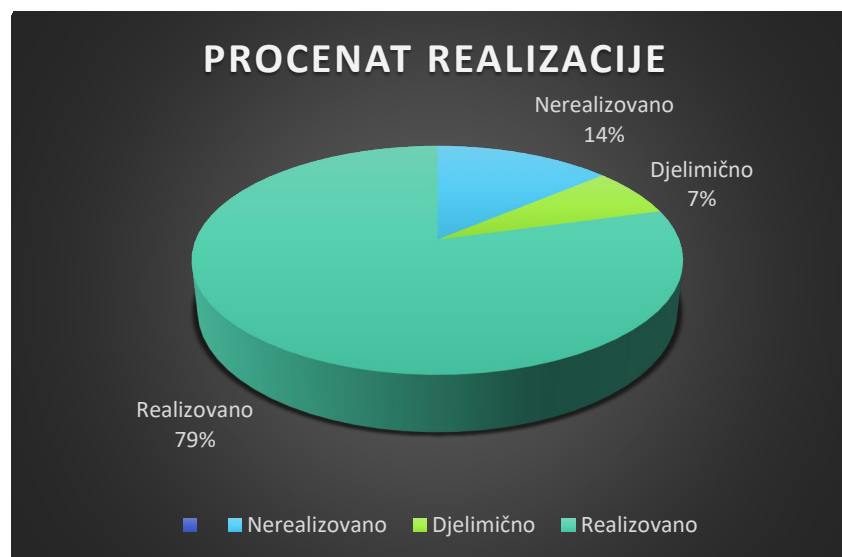
Strategijom za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori definisan je jedan strateški cilj: **Unapređenje zaštite i zdravlja na na radu na svim nivoima djelovanja**, u okviru kojeg je prepoznato pet operativnih ciljeva.

Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu sveobuhvatno određuje situaciju zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori i definiše mjere koje treba preduzeti u pravcu razvoja ove oblasti.

U procesu sprovođenja ove javne politike, u njenom kreiranju i realizaciji, aktivno su bili uključeni pored donosioca odluka, i predstavnici socijalnih partnera i nevladinih organizacija, kao i svi ključni stejkholderi koji su svojim aktivnim učešćem dali doprinos u realizaciji operativnih ciljeva.

➤ **Stepen realizacije**

Akcionim planom za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za 2025. godinu, planirana je realizacija 31 aktivnosti u okviru 5 Operativnih ciljeva, koji su postavljeni Strategijom za unapređenje zaštite i zdravlja na radu 2022-2027, za šta je planirano ukupno 44,671.00 eura. Od toga iz Budžeta Crne Gore, 16,400.00 eura, 11.271.00 eura iz sredstava Međunarodne organizacije rada, i 17,000.00 Nевladina organizacija UZNR.

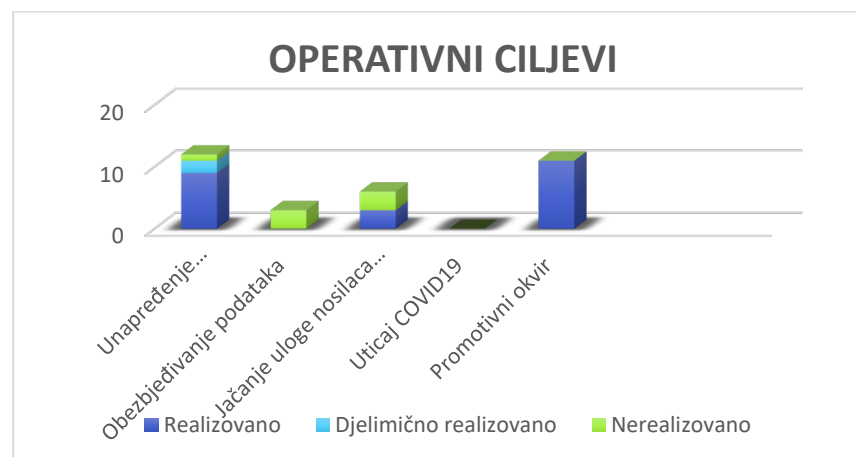

Grafik 1: Stepen realizacije po aktivnostima

Stepen realizacije ukupnih predviđenih godišnjih aktivnosti u toku 2025. godine je na nižem nivou od planiranih. **Od ukupnog broja aktivnosti 27 realizovane su 23 aktivnosti ili 79% , djelimično realizovane 2 ili 7%, dok je nerealizovano 4 aktivnosti ili 14%.**

➤ **Realizacija aktivnosti po operativnim ciljevima:**

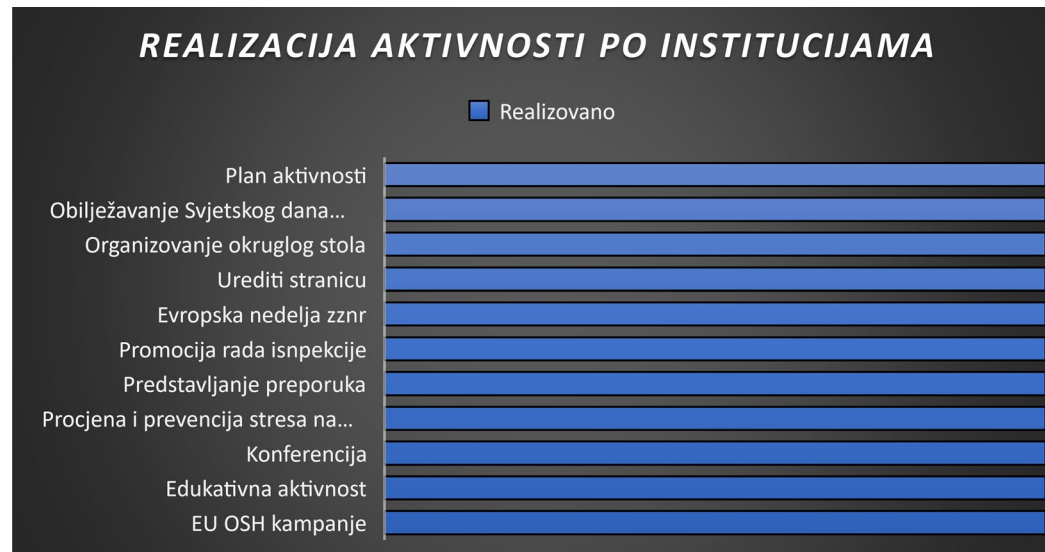
- ✓ **Operativni cilj 1: Unapređenje institucionalnog okvira:** planirano je 10 aktivnosti, od kojih su 9 realizovane u roku u kojem su predviđene od kojih 2 djelimično, a 1 nije realizovana;
- ✓ **Operativni cilj 2: Obezbeđivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje:** planirane su 3 aktivnosti i nisu realizovane;
- ✓ **Operativni cilj 3: Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja na radu:** planirano je 3 aktivnosti, od kojih su 3 realizovane
- ✓ **Operativni cilj 4: Uticaj COVID19 na radni vijek:** nije planirana nijedna aktivnost;
- ✓ **Operativni cilj pet 5: Promotivni okvir:** planirano je 11 aktivnosti, od kojih su 11 realizovane.

Grafik 2: Realizacija aktivnosti po operativnim ciljevima

➤ **Realizacija aktivnosti po institucijama:**

- ✓ Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga: planirano 27 aktivnosti, od kojih je realizovano 23 a nerealizovano 4 aktivnosti;
- ✓ Inspekcija zaštite i zdravlja na radu: planirano je 2 aktivnosti, od kojih je 2 realizovano;
- ✓ Uprava za ljudske resurse: planirane i realizovane 2 aktivnosti;
- ✓ Međunarodna organizacija rada: planirane i nerealizovane 3 aktivnosti;
- ✓ Socijalni savjet: planirana i realizovana 1 aktivnost;
- ✓ Institut za javno zdravlje: planirana i realizovana 1 aktivnosti;
- ✓ NVO Udruženje zaštite i zdravlja na radu: planirano i realizovano 3 aktivnosti;
- ✓ Ministarstvo zdravlja: planirano i realizovano 2 aktivnosti;
- ✓ Socijalni partneri: planirane su 3 aktivnosti, od kojih su sve 3 realizovane;
- ✓ Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija: planirane su 3 aktivnosti, od kojih je 1 u potpunosti realizovana, a 2 djelimično;

Grafik 3: Realizacija aktivnosti po institucijama

➤ **Obrazloženje zašto se aktivnosti nisu realizovale**

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je u prethodnom periodu u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada sprovodila projekat pod nazivom "Unapređenje institucionalnog okvira", u okviru kojeg su planirane tri komponente među kojima su: 1. Unapređenje institucionalnog okvira, 2. Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja na radu i 3. Uvođenje softvera za prijave povreda na radu.

Kroz operativni cilj 2: Obezbeđivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje, planirane su 3 aktivnosti i to: Analiza uvođenja elektronskog prijavljivanja povreda na radu i izrada softvera u te svrhe, Presentacija studije izvodljivosti, kao i izrada softvera za prijavu povreda na radu.

Imajući u vidu da je oblast zaštite i zdravlja na radu razučena kroz nacionalno zakonodavstvo, i da je prijavljivanje povreda na radu, počev od Pravidnika o načinu i sadržini prijavljivanja povreda na radu, do krajnjeg korisnika osiguranja u nadležnosti velikog broja institucija, došlo je do zastoja po tom pitanju, iz razloga pronalaženja najboljeg rješenja za umrežavanje institucija, čemu bi moralo prethoditi izmjena pojedinih zakonskih odredbi, kako bi se aktivnosti mogli sprovesti.

Jedan od najznačajnijih nedostataka kada je oblast zaštite i zdravlja u pitanju je nepostojanje preciznih i tačnih podataka, koji bi bili evidentirani, prikupljeni i sabrani u jednu centralnu jedinstvenu elektronsku bazu, i u koju bi imali uvid organi državne uprave nadležni za prikupljanje statističkih podataka povreda na radu.

Podaci na osnovu kojih bi imali tačan uvid u kojoj djelatnosti poslodavca se dešavaju povrede na radu, o uzroku povrede, prirodi povrede, povrijeđenom dijelu tijela, starosnoj dobi, i danu u sedmici, pružile bi mogućnost preciznijeg uvida u statističke podatke, i dale mogućnost boljeg sektorskog djelovanja kroz prevenciju.

Imajući u vidu da je ova Aktivnost iz AP za 2023. godinu prenešena u AP za 2024. god., usljed navedenog razloga gore nije i dalje realizovana kroz 2025. godinu.

Kako bi realizovalo nevedenu aktivnost kroz druge izvore finansiranja, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je kao Upravljačko tijelo preko tehničke podrške Sistemu upravljanja i kontrole programa za IPA III OP ESI, u okviru Višegodišnjeg operativnog programa "Zapošljavanje i socijalna inkluzija" za period 2024-2027, u okviru podrške administrativnim kapacitetima, aplicirala za izradu softvera za prijavljivanje povreda na radu, sa ciljem rješavanja ovog dugogodišnjeg programa koji predstavlja jedan od ključnih nedostataka kada je oblast zaštite i zdravlja na radu u pitanju.

Sprovođenje ove operacije odvija se u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) III, koji je predstavlja glavni finansijski instrument Evropske unije za podršku zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u njihovim procesima pridruživanja.

Kada je u pitanju druga nerealizovana aktivnost 1.1.2. Regionalni sastanak ključnih nosioca ZZNR koja se nalazi u okviru Operativnog cilja 1: Unapređenje institucionalnog okvira, razlog za nerealizovanje navedenog **jesto nepovoljna politička situacija u zemljama regiona**, te stim u vezi, ova aktivnost će biti prenešena kroz Akcioni plan za 2026. godinu.

➤ **Realizovana u odnosu na nerealizovana sredstva**

Za nerealizovane aktivnosti čiji je nosilac Međunarodna organizacija rada, finansijska sredstva nisu utrošena iz gore navedenog razloga, kao i sredstva koja su bila izdvojena za održavanje Regionalnog sastanka ključnih nosilaca zaštite i zdravlja na radu.

Ostala finansijska sredstva opredijeljena za aktivnosti koje su kroz operativne ciljeve realizovani utrošeni su u skladu sa planom realizacije.

Socijalnim partnerima kao nadležnim institucijama za sprovođenje aktivnosti koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5: Promotivni okvir, iznos sredstava izdvojen za realizaciju 5.12. Procjena i prevencija na stresu, 5.13. Konferencija sa učešćem svih relevantnih institucija Crne Gore na temu

medicinske rada, kao i 5.14. Edukativne aktivnosti o aktuelnim temama iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, utrošen je u skladu sa planiranim aktivnostima u odnosu na planirana sredstva.

Planirana sredstva u okviru aktivnosti pod brojem 5.3.1. Organizovanje okruglog stola u vezi obilježavanja dana zaštite i zdravlja na radu, utrošena su u skladu sa navedenim.

II. INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

➤ *Opšti pregled*

Kako bi formirali buduće aktivnosti ali napravili presjek stanja, potrebno je uraditi analizu trenutnog stanja zaštite i zdravlja na radu, kako na nacionalnom tako i na globalnom nivou. Strateški cilj koji je ogleda u unapređenju zaštite i zdravlja na radu na svim nivoima djelovanja, koje prate indikatori koji se direktno vežu za broj povreda na radu, jeste mjerljiv, i segment statističkih podataka sa kojima raspoložemo je prikazan u nastavku.

Na nacionalnom nivou:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	UKUPNO
SMRTNE	6	3	5	1	4	5	24
TEŠKE	17	15	15	17	12	18	94
KOLEKTIVNE	1	1	2	0	0	0	4
UKUPNO	24	19	22	18	16	23	122

Tabela 1. Broj smrtnih, teških i kolektivnih povreda na radu u periodu 2020–2025.¹

¹ Izvor Inspekcija zaštite i zdravlja na radu Crne Gore / godišnji izvještaj o radu

Predstavljeni podaci su evidencije koje se vode u okviru Inspekcije zaštite i zdravlja na radu, i isti su razvrstani na smrtne, teške, kolektivne povrede na radu. Ovo su povrede za koje Inspekcije zaštite i zdravlja na radu vodi evidenciju, dok se u Direktoratu za zaštitu i zdravlje na radu vodi evidencija o svim prijavljenim povredama na radu koje se desavaju u Crnoj Gori.

2025	
Smrtne povrede	5
Teške povrede	18
Kolektivne povrede	0

Tabela 2. Broj smrtnih, teških i kolektivnih povreda na radu 2025. godina²

² Izvor Inspekcija zaštite i zdravlja na radu Crne Gore / godišnji izvještaj o radu

GODINA	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	NIJE PRIJAVLJEN POL
2019	1.034	657	366	11
GODINA	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	NIJE PRIJAVLJEN POL
2020	875	567	308	/
GODINA	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	NIJE PRIJAVLJEN POL
2021	811	524	287	/
GODINA	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	NIJE PRIJAVLJEN POL
2022	947	616	331	/
GODINA	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	NIJE PRIJAVLJEN POL
2023	1.065	671	394	/
GODINA	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	NIJE PRIJAVLJEN POL
2024	1.160	733	427	/

Podaci ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga za period 2019-2024

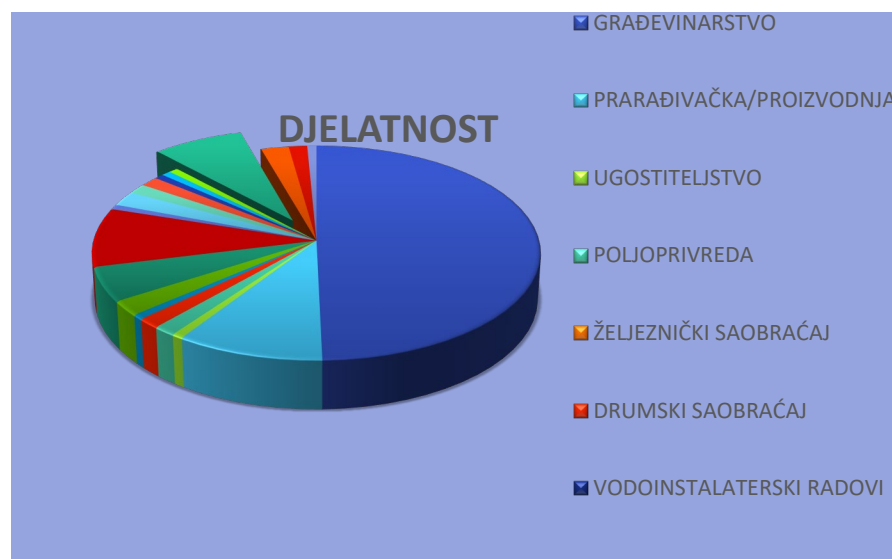

Tabela 3. Povrede na radu po djelatnostima³

Takođe, izvor ovih podataka jesu godišnji izvještaji Inspekcije zaštite i zdravlja na radu Crne Gore, iz kojih zaključujemo da je oblast građevinarstva i dalje zaista najosjetljivija djelatnost i da je neophodno uložiti dodatne napore, kako bi implementacija mjera zaštite i zdravlja na radu u ovoj grani privrede bila na što većem nivou.

³ Izvor Inspekcija zaštite i zdravlja na radu Crne Gore /godišnji izvještaj o radu

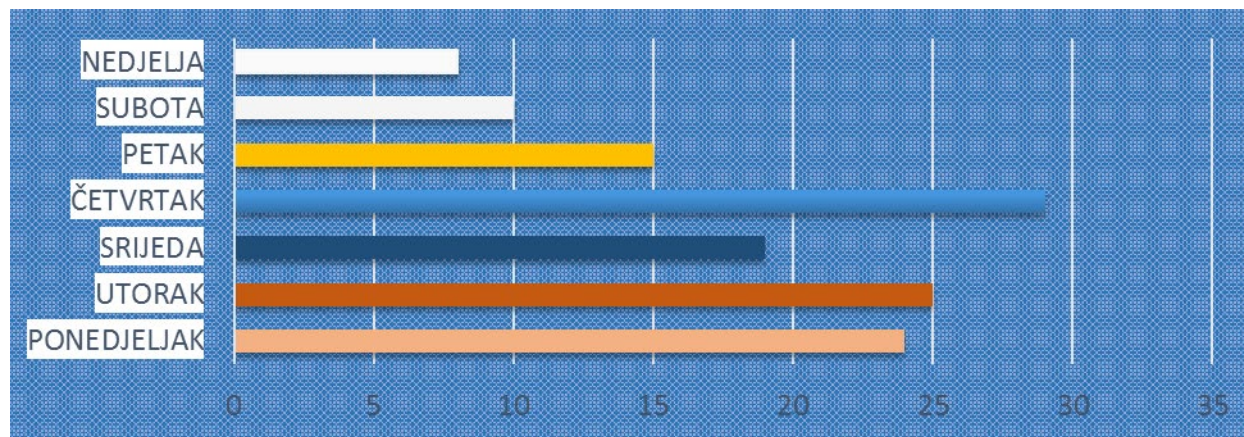

Tabela 4. Broj povreda na radu po danima u nedjelji⁴

Iz Tabele 4. Možemo zaključiti da se najveći broj povreda na radu, smrtnih, teških i kolektivnih, dešava u sredini sedmice, tačnije četvrtkom. Dok iz Tabele 5. Vidimo da je povreda/lom noge najčešći ishod povrede na radu.

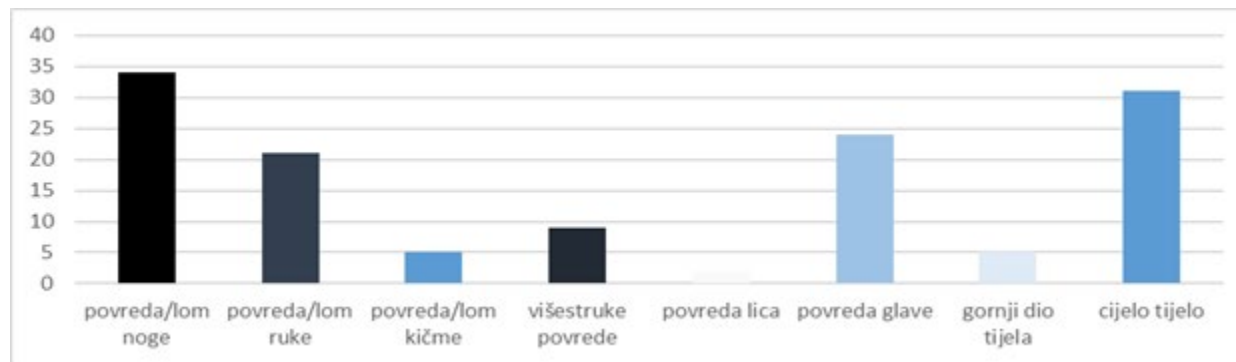

Tabela 5. Broj povreda na radu po djelovima tijela⁵

⁴ Izvor Inspekcija zaštite i zdravlja na radu Crne Gore /godišnji izvještaj o radu

⁵ Izvor Inspekcija zaštite i zdravlja na radu Crne Gore /godišnji izvještaj o radu

Na globalnom nivou:

Savremeni trendovi i nova tehnološka dostignuća nose sa sobom izazove, kako tradicionalan način rada unaprijediti i učiniti ga što sigurnijim. U nastavku pregled statističkih podataka koji pozicioniraju zaštitu i zdravlja na radu na vrhu ljestve u strateškim i operativnim ciljevi zemalja EU.

Indikator	ESENER-2024	EU-27 2024 (2019)	Države 2024 (2019)
Radno mjesto	Zaposleni koji redovno rade od kuće	23% (13%)	Finska: 45% (17%) Holandija: 42% (33%) Litvanija: 36% (15%) Bugarska: 10% (5%) Hrvatska: 10% (7%) Portugal: 10% (5%)
	Procjene rizika pokriva radna mjesta kod kuće	8% (3%)	Estonija: 14% (2%) Finska: 13% (4%) Njemačka: 12% (5%) Kipar: 1% (0%) Portugal: 2% (1%) Grčka: 3% (1%)
	Zaposleni konsultovani o radu od kuće	18%	Holandija: 37% Finska: 34% Litvanija: 33% Bugarska: 6% Kipar: 7% Hrvatska: 7%
	Korišćenje digitalnih tehnologija obuhvaćenih procjenama rizika	43%	Španija: 62% Slovenija: 60% Malta: 59% Francuska: 24% Njemačka: 29% Luksemburg: 30%
Jezik	Jezička barijera	10% (8%)	Kipar: 19% (20%) Švedska: 17% (19%) Luksemburg: 17% (17%) Bulgaria: 3% (2%) Slovakia: 3% (3%) Hungary: 4% (3%)
Obuka	Rutinska upotreba digitalnih tehnologija	42%	Malta: 75% Slovačka: 63% Irska: 59% Francuska: 24% Austrija: 34% Luksemburg: 36%
	Procjena mobilna ili eksterna radna mjesta na rizike zaštite na radu	25% (20%)	Malta: 45% (25%) Slovenija: 35% (28%) Rumunija: 33% (15%) Bugarska: 14% (12%) Poljska: 16% (17%) Francuska: 20% (17%)

Tabela 6. Istraživanje ESENER 2024⁶

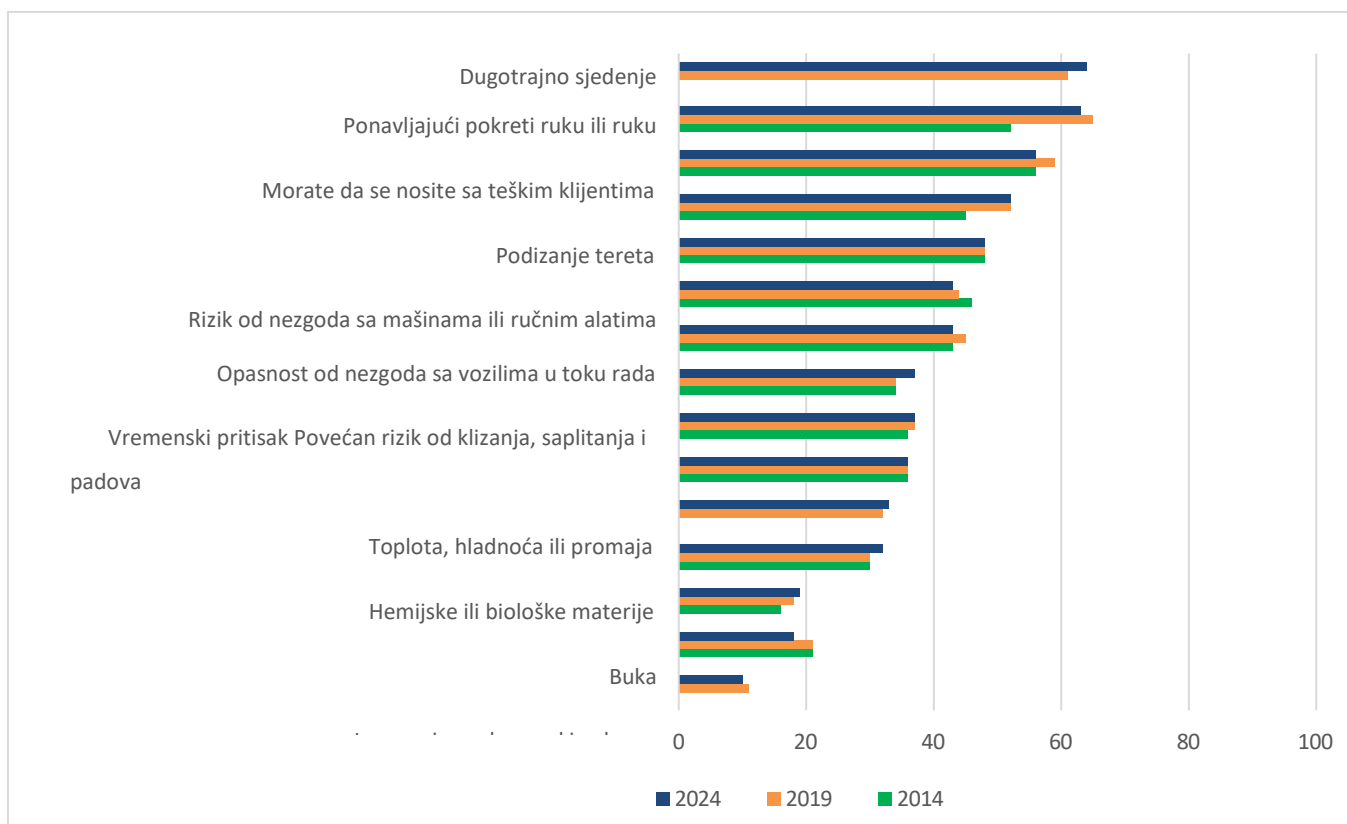

Tabela 7. Faktori rizika prisutni u osnivanju (% objekata, EU-27), 2014, 2019 i 2024⁷

Upečatljivo je vidjeti dugotrajno sjedenje kao najčešće prijavljeni faktor rizika u EU-27 (64% ustanova). Uveden je kao nova stavka u upitniku ESENER 20191 i stvara dodatnu pažnju na svijest o sjedenju kao faktoru rizika po zdravlje. Po sektorima, najčešće ga izveštavaju preduzeća u finansijskim i

⁶ Istraživanja i statistički podaci o sigurnosti i zdravlju na radu | Safety and health at work EU-OSHA (europa.eu) https://osha.europa.eu/sites/default/files/documents/ESENER-first-findings-2024_EN.pdf

⁷ Istraživanja i statistički podaci o sigurnosti i zdravlju na radu | Safety and health at work EU-OSHA (europa.eu) https://osha.europa.eu/sites/default/files/documents/ESENER-first-findings-2024_EN.pdf

osiguravajućim djelatnostima (88% preduzeća u sektoru u EU-27), javnoj upravi (88%) i informisanju i komunikacijama (84%). Istraživanje iz 2020. još je detaljnije i opsežnije od prvog, pri čemu se veličina uzorka povećala za pola, a u tri su se zemlje dodatno povećali nacionalni uzorci.

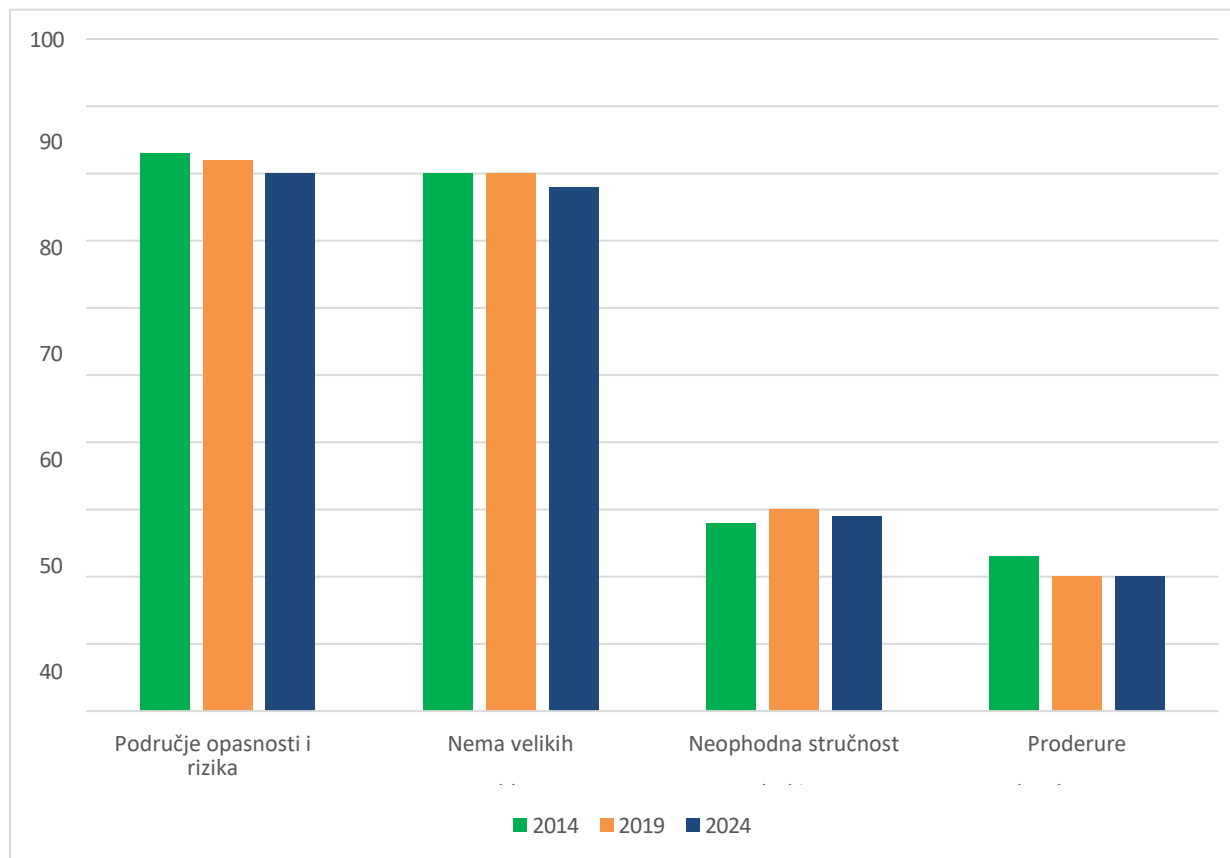

Tabela 8. Razlozi zbog kojih se procene rizika na radnom mestu ne sprovode redovno (% preduzeća, EU-27), 2014, 2019. i 2024.⁸

Posmatrajući one ustanove koje ne vrše redovne procjene rizika, glavni razlozi koji se navode da to ne rade su to što su rizik i opasnosti već poznati (80% objekata) i da nema većih problema (78%), kao što je bio slučaj 2014. i 2019. godine. Ovi rezultati predstavljaju 24% ispitanih ustanova, ali i

⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Accidents_at_work_-_statistics_by_economic_activity
https://osha.europa.eu/sites/default/files/documents/ESENER-first-findings-2024_EN.pdf

dalje se postavlja pitanje da li ove ustanove, posebno one najmanje, imaju manje problema ili su jednostavno manje svjesne rizika na radnom mjestu. Zanimljivo, fokusirajući se na najmanje ustanove, oni ređe od svojih većih kolega prijavljuju da je procedura preopterećena.

Puls zaštite i zdravlja na radu 2025 - Zaštita i zdravlje na radu u doba klime i digitalnih promena

OSH Pulse je redovno istraživanje reprezentativnog uzorka od više od 28.000 zaposlenih širom Evropske unije i drugih evropskih zemalja. Analiziraju se ključni aspekti zaštite i zdravlja na radu, sa posebnim naglaskom na fizičke i mentalne stresore sa kojima se suočavaju zaposleni i preventivne mjere koje se sprovode na njihovim radnim mjestima.

Šta pokriva istraživanje?

Kviz OSH Pulse fokusira se na teme kao što su:

- Psihosocijalni faktori rizika, stres i mentalno zdravlje
- Fizičko i mentalno zdravlje u vezi sa radom
- Preventivne mjere zaštite zdravlja i zdravlja na radu
- Upravljanje zdravljem na radu
- Digitalizacija i upotreba digitalnih tehnologija
- Uticaji vezani za klimatske promene

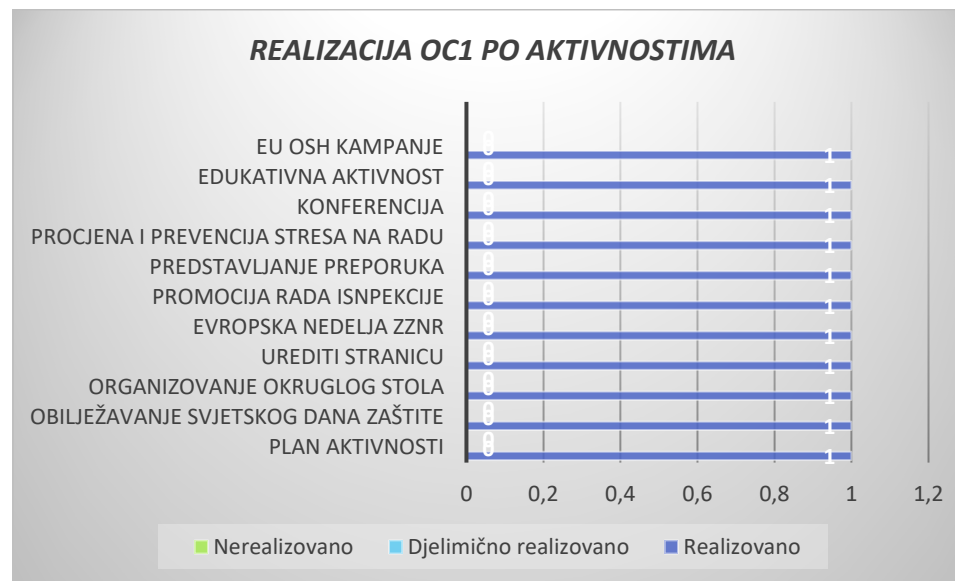
Zašto je to važno?

- Istraživanje OSH Pulse služi kao osnova za aktivnosti politike EU-OSHA-e, vodi kampanje podizanja svijesti i doprinosi istraživanju novih i novih rizika.
- Dubinska analiza specifičnih tema daje druge zanimljive zaključke.
- Razbijanje predrasuda na radnom mjestu oko mentalnog zdravlja
- Stigma oko mentalnog zdravlja ostaje pitanje na radnom mjestu.
- Novi članak na OSHwiki ispituje kako stereotipi i diskriminacija mogu uticati na zaposlene u svim sektorima.
- Ljudi koji imaju problema sa mentalnim zdravljem mogu se ocijeniti kao nepredvidivi, manje sposobni ili teški za rad. Oni se mogu suočiti sa nepravednim tretmanom od strane menadžera i kolega.
- Podaci OSH Pulse takođe ukazuju na to da mnogi zaposleni i dalje nerado otkrivaju probleme mentalnog zdravlja na poslu.
- Psihosocijalni rizici i proizašle posljedice za mentalno i fizičko zdravlje među najvećim su izazovima u području zaštite i zdravlja na radu.

- Osim štetne posledice na zdravlje pojedinca, psihosocijalni rizici mogu također negativno utjecati na učinkovitost organizacija kao i na nacionalnom nivou.
- Stres, tjeskoba i depresija čine drugi najčešći zdravstveni problem povezan s radom koji pogađa evropske zaposlene. Navođenje aspekata mentalnog zdravlja i spominjanje izazova na radnom mjestu i dalje je povezan o sa strahom od stigmatizacije. Ipak, udio zaposlenih koji su izjavili da se suočavaju sa rizicima koji mogu negativno uticati na njihovo mentalno zdravlje iznosi gotovo 45 %.

Međutim, kada se posmatraju kao problem organizacije, a ne kao greška pojedinca, psihosocijalni rizici mogu se rješavati na isti strukturiran i organizovan način kao i drugi rizici za zaštitu i zdravlje na radu.

OPERATIVNI CILJ 1: *Unapređenje institucionalnog okvira*

Grafik 4: Prikaz planiranih i ostvarenih aktivnosti za OC1

Kao i prethodnim AP Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu, potrebno je uraditi *funkcionalnu analizu stanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu*, koja će podrazumijevati sveobuhvatnu procjenu trenutnog stanja u sistemu državne uprave i *analizu podzakonskih akata*, uz navođenje

preporuka za njeno unapređenje i bolju funkcionalnost. Dosadašnja praksa je pokazala da postoje brojna preplitanja nadležnih institucija ovoj oblasti, i neprepoznavanje svojih nadležnosti u vršenju poslova uprave u ovoj oblasti.

Dodatni napredak u odnosu na 2024. godinu je i ovoga puta uređen preko Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, gdje su se u okviru organizacione jedinice Direktorata za zaštitu i zdravlje na radu, formirale dvije uže organizacione jedinice Direkcija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu i Direkcija za normativno pravne poslove. Direktorata za zaštitu i zdravlje na radu broji generalnog direktora, 3 državna službenika i 1 namještenika, uz planirano povećanje administrativnih kapaciteta.

U cilju dodatnog rada na institucionalnom uređenju, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je apliciralo za projekat pod nazivom „Poboljšano donošenje politika zasnovanih na dokazima, prakse implementacije i koordinaciju u sektoru ESP i jačanje kapaciteta za učešće u ESF“. Cilj projekta je jačanje kapaciteta institucija korisnika za implamentaciju pristupa u okviru sektora i preuzimanja obaveza proizašlih iz procesa pristupanja EU za Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje. Projekat je finansiran u okviru Instrumenta za pretprijetnu pomoć - IPA II koja je važna za Crnu Goru, jer se fokusira na podršku korisnicima, kao i drugim nacionalnim, regionalnim i lokalnim akterima u strukturisanom i organizovanom pristupu planiranju i implementaciji zapošljavanja i socijalne politike sa perspektivom članstva u EU.

Fokusira se na jačanje sistema putem značajnih strukturnih poboljšanja i, u isto vrijeme izgradnju kapaciteta aktera pružanjem metoda i alata za strateško i operativno planiranje, posebno u prioritetnim oblastima. Izrađen je dokument koji jasno identifikuje ključne institucije koje se na direktan i indirektan način bave pitanjima zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori, sa jasno definisanim nadležnostima koji će doprinjeti unapređenju ove oblasti, od javnog interesa. Unapređenje će se prije svega ogledati u poboljšanoj saradnji i komunikaciji između institucija nadležne za predlaganje i donošenje propisa, na koji način će i primjena istih biti unaprijeđena i potpuna. Realizacija projekta predstavlja jedan od uslova za ispunjenje prvog završnog mjerila za Poglavlje 19- Socijalna politika i zapošljavanje. U cilju realizacije navedenog u toku 2025. godine, formirana je radna grupa za unapređenje institucionalnog okvira zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori, koja broji 24 člana svih relevantnih institucija, koja u svojoj nadležnosti imaju oblast zaštite i zdravlja na radu.

Takođe, treba navesti da podizanje svijesti državnih službenika/namještenika, odnosno zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave o pitanjima nadležnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, doprinosi jačanju kapaciteta i širenja znanja zaposlenih, a sve u cilju sveobuhvatnog informisanja o pravima, obavezama i odgovornostima kako zaposlenih tako i poslodavca.

Takođe, predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Inspekcija zaštite i zdravlja na radu održali su predavanja u Srednjoj Mašinskoj školi " Ivan Uskoković, kao i Osnovnoj školi "Štampar Makarije"

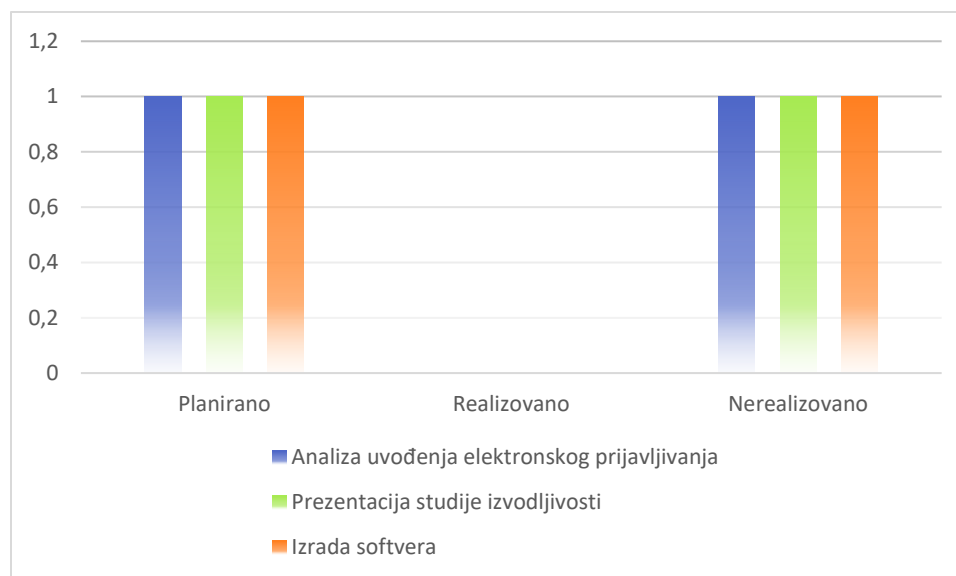
Jačanje uloge Socijalnog savjeta, kao ključni segment tipartitnog pregovaranja, realizovani su sastanci i u izvještajnoj 2025. godini, kao i tokom 2024. godine, u cilju pripreme podloge kao dobar osnov za uvođenje zaštite i zdravlja na radu kao dio tematskih sjednica Socijalnog savjeta.

Iz Grafik 4. se može vidjeti da je dati predlog aktivnosti **realizovan na nivou od 90%**.

Ovo predstavlja jedan važan korak ka realizaciji krajnjeg cilja, iz razloga jer je kao **indikator učinka** u Strategiji za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022.-2027. postavljeno **Formiranje jedinstvenog tijela koji će obuhvatiti najveći dio nadležnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu**, i za koji je planiran da bude formiran u periodu od 2025. do 2027. godine.

Aktivnosti u narednim jednogodišnjim Akcionim planovima kao i Akcionim planom unapređenja zaštite i zdravlja na radu koji je u okviru Poglavlja 19- Socijana politika i zapošljavanje, biće usmjereni ka ostvarivanju navedenog cilja, kako bi Crna Gora kao krajnji rezultat mogla imati jedinstveno tijelo u čijoj nadležnosti bi bio najveći broj nadležnosti kada je ova oblast u pitanju, i institucionalno uređenje sveobuhvatnog sistema zaštite i zdravlja na radu.

OPERATIVNI CILJ 2 : Obezbeđivanje pouzdanih podataka za sektorsko djelovanje

Grafik 5: Prikaz planiranih i ostvarenih aktivnosti za OC2

Dosadašnja praksa prijavljivanja povreda na radu je pokazala mnoge manjkavosti, kao što se prijavljivanje povreda na radu odvija popunjavanjem obrazaca u pisanoj formi na osnovu slobodno unešenog teksta što je u uslovima današnje napredne IT tehnologije neprihvatljivo, potom neprijavlivanje povreda na radu od strane poslodavaca, zakašnjelo prijavljivanje povrede na radu i do mjesec dana od dana kada se dogodila povreda na radu, pa čak i nepoznavanje poslodavaca o obavezi prijave povrede na radu.

Uvođenje jedinstvenog softverskog rješenja u kojem bi se slivali svi podaci od trenutka nastanka povreda na radu do ostvarivanja prava osiguranika, bilo bi odlično rješenje za obezbjeđivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje.

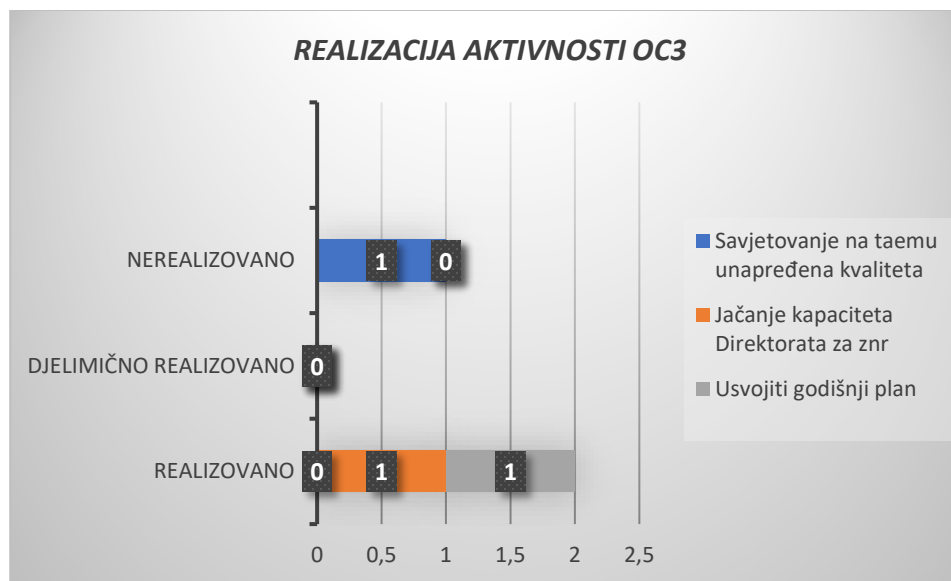
U skladu sa navedenim, operativnim ciljem 2 planirane su tri aktivnosti pomoću kojeg bi došli do rješenja kada je u pitanju **jedinstveni elektronski sistem prijava povreda na radu**, koji ujedno predstavlja i **indikator učinka** za ovaj operativni cilj.

Kako je i navedno u dijelu obrazloženja nerealizovanih aktivnosti, Ministarstvo rada, zaposljavanja i socijalnog dijaloga je kao Upravljačko tijelo preko tehničke podrške Sistemu upravljanja i kontrole programa za IPA III OP ESI, u okviru Višegodišnjeg operativnog programa "Zapošljavanje i socijalna inkluzija" za period 2024-2027, u okviru podrške administrativnim kapacitetima, aplicirala za izradu softvera za prijavljivanje povreda na radu, sa ciljem rješavanja ovog dugogodišnjeg programa koji predstavlja jedan od ključnih nedostataka kada je oblast zaštite i zdravlja na radu u pitanju.

Sprovođenje ove operacije odvija se u okviru Instrumenta za pretprijetnu pomoć (IPA) III, koji je predstavlja glavni finansijski instrument Evropske unije za podršku zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u njihovim procesima pridruživanja.

Iz Grafik 5. se može vidjeti da je dati predlog aktivnosti **realizovan na nivou od 0%**.

OPERATIVNI CILJ 3: Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja na radu

Grafik 6. Prikaz planiranih i ostvarenih aktivnosti za OC3

Zaštita i zdravlje na radu predstavlja multidisciplinarnu oblast, koja ima za cilj da kontinuirano unapređuje uslove rada i unapređenje znanja nosioca zaštite i zdravlja na radu kao osnov sigurnog i zdravog radnog mjesta.

Glavni nosioci zaštite i zdravlja na radu, stubovi na kojima počiva ovaj sistem jesu stručna lica za poslove zaštite i zdravlja na radu, koordinatori za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta, koordinatori za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova, ovlašćene organizacije za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, kao i predstavnik zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu.

U skladu sa navedenim, operativnim ciljem 3 planirane su 3 aktivnosti, od kojih su sve tri aktivnosti realizovane.

U organizaciji Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Udruženja zaštite na radu u Crnoj Gori, u Petrovcu je otvoreno Savjetovanje, pod sloganom: "Potpuna implementacija zaštite i zdravlja na radu nema alternativu".

Cilj savjetovanja je bio da se kroz znanje, dijalog i saradnju osnaže svi nosioci Sistema zaštite na radu i podtsakne trajna promjena prakse. Poseban fokus stavljen je na stručna lica i koordinate-nosioce znanja, integriteta i autoriteta. Njihova profesionalna uloga mora biti prepoznata, ojačana i

zaštićena. Istovremeno, pitanja kao što su: rad u uslovima visokog rizika, digitalizacija I vještačka inteligencija, odgovornost institucija I ravnopravno učešće žena u sektoru – zahtijevaju konkretne odgovore I zajedničko djelovanje.

Predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga su podsjetili Svjetski kongres i sajam zaštite i zdravlja na radu u Dizeldorfu, Njemačka. U pitanju je je najveći i najvažniji događaj na svijetu kada je u pitanju zaštita i zdravlje na radu, koji je održan u Dizeldorfu od 4. do 7. novembra 2025. godine. Sajam se fokusira na inovacije i predstavlja nove proizvode i rešenja koja pomažu da svijet uslova rada bude sigurniji, efikasniji i zdraviji. Novi pristupi i tehnologije koje se primjenjuju širom industrije mogu obezbijediti bolju zaštitu i zdravlje na radu. A+A je takođe najveća platforma za ličnu zaštitnu opremu i inovativnost kada je u pitanju savremenizacija sredstava za rad. Zajedno sa Međunarodnim kongresom za zaštitu i zdravlje na radu, koji organizuje Savez za zaštitu i zdravlje na radu (Basi) e.V. (Savez za zaštita i zdravlje na radu), a koji se održava u isto vrijeme, sajam pokriva sve aspekte holističke kulture prevencije, od kreatora politika zaštite i zdravlja na radu, novih zahtjevanih Direktiva, usaglašavanja, virtuelnog osposobljavanja, primjene standarda i svih relevantnih tema ove oblasti.

A+A predstavlja širok spektar tema, uključujući ličnu zaštitnu opremu (LZO), sigurnost na radu i informacije o zdravlju na radu. Kompanije će predstaviti sveobuhvatna rešenja za sigurnost koja su dizajnirana da eliminišu povrede na radu i zdravstvene rizike. Na A+A sajmu i kongresu o zaštiti i zdravlju na radu, stručnjaci iz cijelog svijeta okupljaju se kako bi razgovarali o najnovijim trendovima i strategijama za unapređenje ove oblasti na radnom mjestu i predstavili inovativna rešenja.

Iz Grafik 6. se može vidjeti da je dati predlog aktivnosti **realizovan na nivou od 100%**.

OPERATIVNI CILJ 5: *Promotivni okvir*

Grafik 7: Prikaz planiranih i ostvarenih aktivnosti za OC3

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga organizovalo je 28. aprila 2025. godine konferenciju povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu, pod nazivom "Zaštita i zdravlje na radu u digitalnom dobu".

Konferenciju su svečano otvorili ministarka rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Naida Nišić, ministar zdravlja Vojislav Šimun i ministar javne uprave Marash Dukaj, a u uvodnom dijelu obratili su se i predstavnici socijalnih partnera, Slobodan Mikavica, predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore, Ivana Mihailović iz Unije slobodnih sindikata Crne Gore i Vladimir Krsmanović ispred Saveza sindikata Crne Gore.

Takođe, održana je panel diskusija „Prevencija teških, kolektivnih i smrtnih povreda na radu – izazovi i postupanja u praksi“. Panelisti – predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Uprave za inspeksijske poslove – Inspektorata rada, zdravstvenih institucija, pravosuđa i drugih relevantnih subjekata – analizirali su stvarne izazove u oblasti zaštite na radu. Razgovarano je o mehanizmima prevencije teških povreda,

neophodnosti pravovremenog reagovanja, odgovornostima poslodavaca, te o ulozi pravosudnih institucija u zaštiti prava zaposlenih. Posebna pažnja posvećena je potrebama za jačanjem inspekcijskog nadzora, podizanjem nivoa edukacije zaposlenih i poslodavaca, kao i unapređenjem međuresorne saradnje.

Zaključeno je da odgovorna primjena digitalnih tehnologija mora biti praćena kontinuiranim jačanjem kapaciteta za zaštitu i zdravlje na radu, kroz aktivnu saradnju svih relevantnih aktera, u cilju stvaranja bezbjednijeg, zdravijeg i pravednijeg radnog okruženja u Crnoj Gori.

Svake godine, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, u saradnji sa Inspekcijom zaštite i zdravlja na radu Crne Gore i Institutom za javno zdravlje Crne Gore, objavljuje Preporuke za rad na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama.

Preporuke služe da pomognu poslodavcima i zaposlenima, da se rizik po život i zdravlje na radu pri radu na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama svede na najmanju moguću mjeru. Takođe, navedene preporuke daju potrebne informacije kako treba postupati u slučaju pojave zdravstvenih problema vezanih za rad na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama.

Predstavnik Inspekcije zaštite i zdravlja na radu kao Focal Point menadžer EU-OSHA Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu, Bilbao (Španija) sprovodi sve aktivnosti ove agencije na teritoriji Crne Gore, koje se sprovode u zemljama EU i zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU.

U periodu od 2023 do 2025. godine su sprovedena aktivnosti na obilježavanju kampanje EU ZDRAVA RADNA MJESTA pod nazivom "ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU U DIGITALNOM DOBU". Materijal za kampanju je preveden na crnogorski jezik, izvršenp lektorisanje, a zatim distribuiran u elektronskom i štampanom formatu. Urađena su i tri roll-up-a sa logom kampanje. Završnu konferencija na kojem je učešće uzelo 45 učesnika u okviru obilježavanja ove kampanje je organizovalo Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Crne Gore u hotelu Ramada u Podgorici na Svjetski dan zaštite i zdravlja na radu 28. aprila 2025. godine. Na konferenciji uvodne govore i obraćanja su imali: Naida Nišić, Ministarka rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Vojislav Šimun, Ministar zdravlja, Marash Dukaj, Ministar javne uprave, Slobodan Mikavica - Predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore i predstavnici socijalnih partnera: Ivana Mihajilović iz Unija slobodnih sindikata Crne Gore i Vladimir Krsmanović iz Saveza sindikata Crne Gore. Nakon predstavljanja kampanje od strane Michele Dinelli-ja, Projekt menadžera Evropske Agencija za zaštitu i zdravlje na radu (EU-OSHA) za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, održan je panel na temu: Prevencija teških, kolektivnih i smrtnih povreda na radu/postupci nakon nastanka teških, kolektivnih i smrtnih povreda na radu/primjeri iz prakse u kojoj su učešće uzeli; Danijela Šuković – načelnica u Direktoratu za zaštitu i zdravlje na radu, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Zlatko Popović – Glavni inspektor zaštite i zdravlja na radu, Sanja Ražnatović – Državna tužiteljka Osnovnog državnog tužilaštva i Sanja Dujović - Sudski vještak zaštite i zdravlja na radu.

Na seminaru koji je održan 24. oktobra 2025. godine a koji je održan u Institutu za javno zdravlje Crne Gore, glavni inspektor zaštite i zdravlja na radu Zlatko Popović je kroz svoju prezentaciju pod nazivom "SAVREMENE TEHNOLOGIJE U INSPEKCIJSKOM NADZORU, ORGANIZOVANJU I VOĐENJU POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU" predstavio savremene trendove u implemenataciji propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu uz korišćenje OSINT - Open Source INTelligence koji predstavlja proces prikupljanja, analiziranja i korištenja podataka, upotrebom javno dostupnih izvora informacija, Platformu data.gov.me, Company wall, Geoportal Crne Gore i predstavio je praktičnu implementaciju JIIS-a (jedinственog

inspekcijskog informacionog sistema) kojeg su zajednički finansirali Vlada Crne Gore i Evropska Unija. U organizovanju i vođenju poslova zaštite i zdravlja na radu su predstavljeni GIS sistema koji se koristio na autoputu i upotrebu sistema nadzora korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu uz upotrebu vještačke inteligencije.

Imajući u vidu, da Ministarstvo rada, zaposljavanja i socijalnog dijaloga konstantno doprinosi ka unapređenju i osnaživanju socijalnog dijaloga, i jačanju tripartitne saradnje između poslodavaca i sindikata, Akcionim planom za 2025. godinu, finansiralo je projekte socijalnim partnerima.

U nastavku aktivnosti za izvještajni period (USSCG), Saveza sindikata Crne Gore i Unije poslodavaca Crne Gore:

Izvještaj o aktivnostima USSCG u okviru Akcionog plana za 2025. godinu i Konferencija „Važnost institucionalnog utvrđivanja profesionalnih oboljenja“, 18.12.2025. godine, PR Centar, Podgorica Unija slobodnih sindikata Crne Gore (USSCG) u partnerstvu sa Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, u realizaciji Akcionog plana 2025 Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. godine, realizovala je 18.12.2025. godine Konferenciju na temu: „Važnost institucionalnog utvrđivanja profesionalnih oboljenja“. Konferencija je okupila predstavnike/ce za ovu temu relevantnih institucija i organizacija i to: predstavnike Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga; predstavnike/ce Ministarstva zdravlja; predstavnici/ce Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja; doktore/ice medicine rada iz crnogorskih domova zdravlja; predstavnike/ce Udruženja specijalista medicine rada i radiološke zaštite CG; predstavnike/ce Udruženja za zaštitu i zdravlje na radu; predstavnike/ce USSCG. Cilj pomenute aktivnosti ogledao se u namjeri da u otvorenom i konstruktivnom dijalogu svih, za ovu temu, relevantnih institucija, organizacija i pojedinaca/ki sagledamo koliko smo kao država blizu uspostavljanju referentne ustanove za utvrđivanje i verifikaciju profesionalnih bolesti, prevencije zaštite i zdravlja na radu i prikupljanja neophodnih statističkih podataka. Namjera je bila da se, ujedno, otvori dijalog o impelmentaciji zakonodavnog okvira u praksi i izazovima sa kojima suočava radno sposobno stanovništvo ali sa kojima će se suočavati i buduće generacije ukoliko Crna Gora u najkraćem roku ne preduzme aktivnosti na planu institucionalnog uređenja medicine rada i formiranja referentne ustanove i/ili posebnog odjeljenja koje bi u svom fokusu imala utvrđivanje profesionalnih bolesti, promociju zdrave radne sredine i prevenciju. USSCG je, kao reprezentativna nacionalna sindikalna centrala koja od 2015. godine zagovara formiranje referentne ustanove koja bi se bavila utvrđivanjem i verifikacijom profesionalnih oboljenja u Crnoj Gori, ovu konferenciju organizovala sa ciljem upućivanja jos jednog u nizu apela da, u susret ulasku Crne Gore u zajednicu razvijenih evropskih zemalja, nužno moramo osigurati adekvatan institucionalni, a ne samo zakonodavni okvir kada je u pitanju zaštita I zdravlje na radu. Jedinствена ocjena učesnika/ca Konferencije bila je da Crna Gora hitno mora uspostaviti funkcionalan institucionalni mehanizam za utvrđivanje profesionalnih oboljenja kao ključnog stuba modernog sistema zaštite I zdravlja na radu, te da kapaciteti medicine rada moraju biti unaprijeđeni kako u pogledu kadrovskih kapaciteta tako posebno I uslova rada doktora medicine rada. Važan ishod Konferencije jeste informacija da je Ministarstvo zdravlja preduzelo konkretne korake ka institucionalizaciji Medicine rada u okviru Instituta za javno zdravlje kao dio tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite. Naime, predstavljen je model po kojem je planirano da od 2026.godine pri Institutu za javno zdravlje otpočne sa radom posebna Kancelarija koju će činiti Komisija od tri ljekara medicine rada sa jasno definisanim godišnjim planom rada. Jedan od ključnih zadataka ovako zamišljenje strukture jeste unapređenje akta kojima su regulisane povrede na radu I profesionalna oboljenja, te stvaranje uslova za početak rada na utvrđivanju profesionalnih oboljenja. Budući da utvrđivanje profesionalnih bolesti predstavlja izuzetno kompleksan proces koji zahtijeva multidisciplinarni pristup, stručnost, adekvatnu kadrovsku i finansijsku opremljenost, predloženi model je predstavljen kao najoptimalnije rješenje. Ovo iz razloga što Institut za javno

zdravlje već raspolaže potrebnom infrastrukturom, uključujući i savremenu toksikološku laboratoriju koja je u funkciji od prošle godine, što omogućava sprovođenje svih neophodnih analiza i procedura. Prema procjenama Međunarodne organizacije rada, profesionalna oboljenja predstavljaju glavni uzrok smrti na radu i to skoro šest puta više od profesionalnih nezgoda. U Crnoj Gori od 2015. godine do danas nije verifikovano niti jedno profesionalno oboljenje, dok je u periodu od 2009. do 2015. godine verifikovano svega desetak. Ovu statistiku na samoj Konferenciji potvrdili su predstavnici Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje koji su istakli da u evidenciji Fonda u poslednjih dvadeset godina nije zabilježen nijedan slučaj invladiške penzije po osnovu profesionalnog oboljenja. Ovakava statistika ne govori u prilog tome da zaposleni u Crnoj Gori ne obolijevaju od profesionalnih bolesti već govori u prilog činjenici da imamo sistemski problem u kojem zaposleni ne mogu ostvariti prava koja im pripadaju jer ne mogu obezbijediti potrebnu ekspertizu budući da ne postoji referentna ustanova za utvrđivanje profesionalnih bolesti. U Crnoj Gori u ovom trenutku ima 24 doktora medicine rada, a najveći broj njih ima obavezu da dio radnog vremena, kako je na Konferenciji zabilježeno, posveti obavljanju poslova u službi izabranog ljekara, dok preostali dio radnog vremena ili u određenim slučajevima kroz dopunski rada posvećuju obavljanju poslova u službama medicine rada. Ocijenjeno je značajnim da je novim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti po prvi put predviđeno da Institut za javno zdravlje obavlja i poslove koji se odnose na primjenu zdravstvenih mjera iz oblasti zdravstvene zaštite (medicine rada), što zapravo predstavlja preduslov za institucionalno uređenje medicine rada. Postojanje i važnost medicine rada, činjenice da specijalizacija za ovu oblast traje četiri, a subspeccijalizacija dodatne dvije godine, obaveza je svih društvenih aktera, a posebno donosilaca odluka da kreiraju adekvatniji ambijent za život i rad specijalista medicine rada. Od strane svih učesnika/ca konferencija je ocijenjena kao izuzetno značajan korak u nizu onih koji vode ka ostvarenju zacrtanog cilja budući da su zdravlje i život radnika, odnosno svih građana/ki najvažnije vrijednosti koje posjedujemo i da od odnosa prema istima zavisi ukupan društveni razvoj.

II Izrada priručnika za članove sindikata na temu: Izrada Priručnika (brošure) o pravima zaposlenih, sindikata i predstavnika zaposlenih po pitanju zaštite i zdravlja na radu. Ovaj priručnik obuhvata ključne odredbe Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i predstavlja alat za edukaciju sindikalnog članstva, te će biti korišćen i distribuiran sindikalnim članovima/cama u okviru edukativnih sindikalnih škola koje USSCG unazad pet godina, u kontinuitetu realizuje.

U okviru „Edukativnih aktivnosti pravcu osnaživanja predstavnika zaposlenih za ZZNR i predstavnika sindikata“, koje se sprovode na osnovu Akcionog plana za 2025. godinu i Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022–2027, kao i Sporazuma sa Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Savez sindikata Crne Gore je realizovao aktivnosti pod nazivom „Edukacija na radnom mjestu“.

Navedena aktivnost je obuhvatila šest radionica, izradu upitnika i analizu istog, izdavanje brošure, završnu konferenciju i medijsku promociju.

1. Radionice su bile strukturisane kroz tri međusobno povezane teme:

- i. „AI u kontekstu zdravlja i zaštite na radu“
- ii „AI na radnom mjestu – saveznik ili prijetnja balansu privatno–poslovno“
- iii „Algoritamsko pregovaranje kao odgovor na algoritamski menadžment“

Posebna vrijednost ovog programa je u tome što su se radionice održavale direktno u kompanijama i institucijama, na samom radnom mjestu zaposlenih (Plantaže AD Podgorica, Luka Bar, Port Adria, JU SMŠ „25. maj“ Tuzi, Barska plovidba i Marina Bar). To je omogućilo da zaposleni u poznatom okruženju, bez dodatnih logističkih barijera, otvoreno govore o stresu, opterećenju, međuljudskim odnosima i dilemama koje imaju u vezi

sa digitalizacijom i vještačkom inteligencijom. Upravo ovakav „in-house“ format pokazao se kao izuzetno pristupačan, konkretan i koristan – što je važno uzeti u obzir za planiranje budućih aktivnosti.

2. Upitnik je bio koncipiran na način da se prikupe osnovni podaci o učesnicima, procjeni kvalitet i korisnost radionica, sagledaju stavovi o AI i algortamskom menadžmentu i dobije slika o nivou stresa, balansu posla i privatnog života. U istraživanju je učestvovalo 34 ispitanika.
3. Analiza upitnika i iskustvo sa radionica ukazuju na nekoliko važnih činjenica.

Prvo, teme AI, stresa i mentalnog zdravlja duboko su relevantne za zaposlene, posebno u javnom sektoru i u okruženjima u kojima su žene većina. Radionice su doživljene kao korisne, razumljive i bliske stvarnosti učesnika. Format u kojem se program realizuje direktno u prostorijama poslodavaca pokazao se posebno dobrim: zaposlenima je logistički lakše da učestvuju, a razgovori su autentičniji jer se vode u istom prostoru u kom nastaju problemi o kojima se priča.

Drugo, percepcija AI je mješavina pozitivnih očekvanja i zabrinutosti. Učesnici vide potencijal vještačke inteligencije da rastereti čovjeka od rutine, ubrza obradu podataka i poboljša organizaciju rada. Istovremeno, brinu zbog mogućeg gubitka kontrole, pojačanog nadzora, dizanja normi i nejasne budućnosti radnog mjesta. AI se ne odbacuje, ali se jasno traži da bude transparentno uvedena, objašnjena i ispraćena zaštitnim mehanizmima. Treće, slika stresa, balansa i iscrpljenosti može biti zabrinjavajuća: veliki broj zaposlenih osjeća stalnu dostupnost i umor, a jasno odvajanje posla od privatnog života problematično je za većinu. Ovi podaci ukazuju da je mentalno zdravlje zaposlenih – posebno žena u javnom sektoru – već sada ozbiljno opterećeno, i da dodatni pritisci koje donosi digitalizacija mogu situaciju lako pogoršati, ukoliko se njima sistemski ne upravlja. Četvrto, i pored toga, postoji baza za djelovanje: značajan broj učesnika ipak prepoznaje da ima nekoga s kim može razgovarati, bilo u kolektivu, bilo van njega. To je dobar temelj da se razvije strukturisana psihološka i organizaciona podrška, a ne da se sve oslanja na „neformalnu dobru volju“. Na kraju, rodna dimenzija ovih nalaza podsjeća da digitalizacija i AI nijesu rodno neutralne u praksi: ako većinu u ovim sistemima čine žene, koje istovremeno nose i najveći dio brige o porodici, onda sve politike koje se tiču AI, zdravlja i zaštite na radu moraju voditi računa o tome koga zapravo dotiču i kako.

Unija poslodavaca Crne Gore

PROCJENA I PREVENCIJA STRESA NA RADU u okviru Akcionog plana 2025 Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori (2022–2027)

1. Kontekst i svrha aktivnosti u okviru Akcionog plana za 2025. godinu Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori (2022–2027), Unija poslodavaca Crne Gore je, uz podršku Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, realizovala aktivnost „Procjena i prevencija stresa na radu“.

Aktivnost je osmišljena kao pilot-model sistemskog pristupa mentalnom zdravlju zaposlenih, koji kombinuje:

- ✓ procjenu stanja (kroz konsultacije i upitnike),
- ✓ preventivne i edukativne mjere,
- ✓ savjetodavni rad sa zaposlenima i menadžmentom,
- ✓ jačanje kapaciteta poslodavaca za upravljanje psihosocijalnim rizicima.

Cilj aktivnosti bio je da se, na osnovu stvarnih potreba privrede i zaposlenih, testira održiv i primjenjiv model intervencije koji može poslužiti kao osnova za šire javne politike u oblasti zaštite i zdravlja na radu.

2. Metodološki pristup i obuhvat

Realizacija aktivnosti sprovedena je kroz četiri povezane faze, koje su omogućile postepeno produbljivanje intervencije:

- ✓ Inicijalne konsultacije sa više od 100 preduzeća, sa ciljem informisanja, podizanja svijesti i ispitivanja zainteresovanosti.
- ✓ Izrada i sprovođenje upitnika za poslodavce i zaposlene, kao alata za dijagnostiku organizacionih i individualnih stresora.
- ✓ Realizacija obuka, radionica i mentoringa, prilagođenih identifikovanim potrebama.
- ✓ Savjetodavni rad sa menadžmentom, fokusiran na organizaciju rada, komunikaciju i ranu prevenciju stresa.

Na osnovu realizovanih aktivnosti, ostvareni su sljedeći rezultati:

- ✓ Preko 1000 preduzeća informisano o programu.
- ✓ Preko 100 preduzeća uključeno u inicijalne konsultacije.
- ✓ Preko 37 preduzeća dostavilo konkretne odgovore i učestvovalo u daljoj realizaciji.
- ✓ Preko 60 zaposlenih informisano o Više od 25 direktnih učesnika u obukama i mentoring aktivnostima.
- ✓ Preko 8 menadžera uključeno u individualni savjetodavni rad.
- ✓ 4 obuke održane u kompanija.
- ✓ 2 gostovanja u medijima.

3. Ključni nalazi

3.1. Nalazi na nivou poslodavaca

Rezultati upitnika i konsultacija sa poslodavcima ukazuju da:

- ✓ Većina kompanija ima osnovne elemente sistema ZZNR, ali psihosocijalni rizici nijesu sistematski integrisani u postojeće akte i procedure.
- ✓ Stres se dominantno percipira kao posljedica kratkih rokova, velikog obima posla i nedostatka kadrova, dok se organizaciona kultura, komunikacija i stil upravljanja rjeđe prepoznaju kao faktori rizika.
- ✓ U većini kompanija do sada nijesu sprovedene ciljane aktivnosti u vezi sa stresom na radu.
- ✓ Poslodavci iskazuju interesovanje za praktične, primjenjive i vremenski ograničene mjere, posebno u vidu radionica, savjetovanja i jednostavnih preventivnih alata.
- ✓ Postoji otvorenost za uvođenje aktivnih pauza i fizičkih/relaksacionih vježbi, uz potrebu za jasnim smjernicama i podrškom.

3.2. Nalazi na nivou zaposlenih

Rezultati upitnika za zaposlene dodatno produbljuju sliku:

- ✓ Većina zaposlenih navodi da stres osjeća često ili povremeno, uz značajan uticaj na život van posla.
- ✓ Pored radnog opterećenja i rokova, zaposleni snažno ističu nedostatak podrške, komunikacije i međuljudske odnose kao izvore stresa.
- ✓ Zaposleni u velikoj mjeri nijesu imali prethodnu edukaciju o stresu i mentalnom zdravlju, ali iskazuju visoku motivaciju za učešće.
- ✓ Posebno je izraženo interesovanje za:
 - prevenciju sagorijevanja,
 - praktične tehnike upravljanja stresom,
 - unapređenje komunikacije,
 - fizičke i relaksacione aktivnosti tokom radnog dana.

- ✓ Većina zaposlenih navodi da u organizaciji ne postoji jasno definisan mehanizam podrške za mentalno zdravlje, ali snažno podržava njegovo uvođenje.

4. Vrijednost aktivnosti za javne politike

Realizovana aktivnost ima nekoliko ključnih vrijednosti iz ugla javnih politika:

- ✓ Potvrđuje da je mentalno zdravlje zaposlenih relevantno i prepoznato pitanje, ali da zahtijeva sistemskiji odgovor.
- ✓ Pokazuje da je preventivni pristup moguć i prihvatljiv za poslodavce, ukoliko je praktičan i partnerski.
- ✓ Dokazuje da relativno ograničena sredstva, uz dobru metodologiju i saradnju, mogu proizvesti mjerljive i kvalitetne rezultate.
- ✓ Nudi testirani model koji se može skalirati, prilagoditi sektorima i institucionalizovati.

5. Ključne implikacije i smjernice za dalje djelovanje

5.1. Za Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga

Na osnovu nalaza, preporučuje se da Ministarstvo:

- ✓ Dodatno ojača tretman psihosocijalnih rizika u okviru politike ZZNR.
- ✓ Razmotri izradu praktičnih smjernica za poslodavce za procjenu i prevenciju stresa na radu.
- ✓ Nastavi da podržava i razvija pilot-programe koji mogu prerasti u stalne mehanizme.
- ✓ Podstakne preventivni, savjetodavni aspekt u okviru inspekciskog i institucionalnog okvira.
- ✓ Razvija međusektorsku saradnju u oblasti mentalnog zdravlja na radu.

5.2. Za Uniju poslodavaca Crne Gore

Unija poslodavaca se, kroz ovu aktivnost, potvrdila kao ključni partner institucijama i privredi.

Preporučuje se:

- ✓ Razvoj stalnog programa podrške poslodavcima u oblasti mentalnog zdravlja.
- ✓ Standardizacija alata (upitnici, modeli radionica, savjetovanje).
- ✓ Fokus na mala i srednja preduzeća.
- ✓ Promocija dobrih praksi i razmjena iskustava među članstvom.
- ✓ Nastavak partnerskog rada sa Ministarstvom na preventivnom pristupu ZZNR.

6. Završna poruka za donosioce odluka

Aktivnost „Procjena i prevencija stresa na radu“ jasno pokazuje da je mentalno zdravlje zaposlenih oblast u kojoj se mogu postići brzi, vidljivi i održivi rezultati, ukoliko postoji koordinisana saradnja institucija, poslodavaca i stručne zajednice.

Ova inicijativa predstavlja čvrstu osnovu za dalji razvoj sistemskih rješenja, koja bi u narednom periodu trebalo integrisati u redovne politike zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori.

U skladu sa navedenim, operativnim ciljem 5 planirane su 11 aktivnosti pomoću kojeg bi došli do rješenja kada je uključivanje javnosti u pitanju, koji ujedno predstavlja i **indikator učinka** za ovaj operativni cilj.

Iz Grafik 7. se može vidjeti da je dati predlog aktivnosti **realizovan na nivou od 100%**.

III. TABELA O REALIZACIJI AKTIVNOSTI IZ AKCIONOG PLANA UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU U CRNOJ GORI ZA 2025. GODINU

STRATEŠKI CILJ							
Unapređenje zaštite i zdravlja na svim nivoima djelovanja							
Operativni cilj 1 Unapređenje institucionalnog okvira							
Indikator učinka 1 Formiranje jedinstvenog tijela koji će obuhvatiti najveći dio nadležnosti iz zaštite i zdravlja na radu				Početna vrijednost 2022 0	Ciljna vrijednost 2025/2027 0/1	Ostvarena vrijednost 2025: 0	
Aktivnost	Indikator rezultata	Institucija	Rok	Status realizacije Indikatora rezultata AAA	Planirana/utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka
1.1.2 regionalni sastanak ključnih nosioca ZNR	Broj sastanaka	MRZS	III 2025 - IV kvartal 2025	NEREALIZOVANO	Planirana i utrošena sredstva MRZS 1,000.00 eura	U izvještajnom periodu ostavili smo komunikaciju sa predstavnicima Republike Srbije, Sjeverne Makedonije, Bosne i	

						Hercegovine, Albanije i Kosova, koji kreiraju zaštitu i zdravlje na radu u svojim zemljama i napravili okviran plan održavanja radionica/posjeta za 2026. godinu	
1.3. Jačanje uloge Socijalnog savjeta u oblasti zaštite i zdravlja na radu	Broj sastanaka/sjednica Broj održanih tematskih sjednica	MRZS i SS	I 2025 - Kontinuirano	<p align="center">REALIZOVANO</p> <p>Jačanje uloge Socijalnog savjeta, kao ključni segment tipartitnog pregovaranja, realizovani su sastanci i u izvještajnoj 2025. godini, u cilju pripreme podloge kao dobar osnov za uvođenje zaštite i zdravlja na radu kao dio tematskih sjednica Socijalnog savjeta. Održali nekoliko sastanaka sa sekretarkom Socijalnom savjeta.</p>	Planirana i utrošena sredstva MRZS i SS 0 eura		Aktivnost koja je rezultirala odlukom o formiranju Odbora za zaštitu i zdravlje na radu, koja će se baviti ključnim inicijativama i problemima na teipartitnom nivou.
1.4.2. Održavanje radionice na temu razuđenosti nadležnosti zznr	Broj učesnika i broj održanih sastanaka	MRZS i MOR	I kvartal 2025 – IV kvartal 2025	<p align="center">REALIZOVANO</p> <p>Aktivnost je realizovana kroz projekat pod nazivom „Poboljšano donošenje politika zasnovanih na dokazima, prakse implementacije i koordinaciju u sektoru ESP i jačanje kapaciteta za učešće u ESF“.</p> <p>Cilj projekta je jačanje kapaciteta institucija korisnika za implamentaciju pristupa u okviru sektora i preuzimanja obaveza proizašlih iz procesa pristupanja EU za Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanja. Projekat je</p>	Planirana sredstva: 0 e Utrošeno: 0 e		Izrađen je dokument koji jasno identifikuje ključne institucije koje se na direktan i indirektan način bave pitanjima zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori, sa jasno definisanim nadležnostima koji će doprinjeti

				<p>finansiran u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć - IPA II.</p> <p>Formirana je radna grupa za unapređenje institucionalnog okvira zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori, koja broji 24 člana svih relevantnih institucija, koja u svojoj nadležnosti imaju oblast zaštite i zdravlja na radu.</p>			<p>unapređenju ove oblasti, od javnog interesa.</p> <p>Unapređenje će se prije svega ogledati u poboljšanoj saradnji i komunikaciji između institucija nadležne za predlaganje i donošenje propisa, na koji način će i primjena istih biti unaprijeđena i potpuna.</p>
<p>1.4.3. Informisanje državnih službenika/ca o pitanjima nadležnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu</p>	<p>Broj učesnika/ca</p>	<p>MRZS i ULJR</p>	<p>I 2025 - IV 2025</p>	<p>REALIZOVANO</p> <p>Održano 5 predavanja na kojim je prisustvovalo 70 državnih službenika/ca odnosno namještenika.</p>	<p>Planirana sredstva MRZS</p> <p>Utrošeno: 0 e</p>		<p>Ovo je aktivnost koja je pokazala dobre rezultate kada je u pitanju informisanje zaposlenih o važnosti zaštite i zdravlja na radu i kontinuirano će se nastaviti kroz naredne akcijske planove. .</p>
<p>1.4.4. Informisanje zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave o pitanjima nadležnosti iz</p>	<p>Broj obuhvaćenih učenika</p>	<p>MRZS i ULJR</p>	<p>II 2025 -IV 2025</p>	<p>REALIZOVANO</p> <p>Održano 5 predavanja na kojim je prisustvovalo 30 zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave.</p>	<p>Planirana i utrošena sredstva MRZS 0</p>		<p>Ovo je aktivnost koja je pokazala dobre rezultate kada je u pitanju informisanje zaposlenih u lokalnoj samoupravi o važnosti zaštite i</p>

oblasti zaštite i zdravlja na radu							zdravlja na radu i kontinuirano će se nastaviti kroz naredne akcijske planove.
1.5.3. Organizovanje predavanja u 5 osnovnih škola u Crnoj Gori	Broj predavanja	MRZS i MPNI	II 2025 – IV 2025	REALIZOVANO Održana su predavanja u Osnovnoj školi "Štampar Makarije"	Planirana sredstva Utrošeno: 0 e		Aktivnost se nastavlja i kroz Ap za 2026. godinu
1.5.4. Organizovanje predavanja u 5 stručnih škola u Crnoj Gori				REALIZOVANO Održana su predavanja u Srednjoj Mašinskoj školi " Ivan Uskoković	Planirana sredstva Utrošeno: 0 e		
1.5.6. Informisanje nastavnog kadra odnosno izvođača programa u 10 osnovnih škola o mjerama zaštite i zdravlja na radu	Broj obuhvaćenog nastavnog kadra odnosno izvođača programa	UZNR, MRZS i MPNI	II 2025- IV 2025	REALIZOVANO	Planirana sredstva 2,000.00 eura		

1.5.7. Ispitivanje elektro i gromobranskih instalacija u 10 osnovnih škola u Crnoj Gori	Broj izdatih stručnih nalaza, broj pregledanih škola	UZR I MRZS	II 2025- IV 2025	REALIZOVANO	Planirana sredstva 3,000.00 eura		
1.6. Obuka o značaju zaštite i zdravlja na radu u sistemu javnih nabavki	Broj polaznika obuke	MRZS I MF	II 2025- IV 2025	REALIZOVANO Održali predavanje u Ministarstvu finansija za kandidate koji polažu ispit za javne nabavke na temu informisanje o pravima, obavezama i odgovornostima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.	Planirana sredstva 0 eura		Aktivnost se nastavlja i kroz Ap za 2026. godinu
Operativni cilj 2 Obezbeđivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje							
Indikator učinka 1 Izrađen jedinstveni elektronski sistem za povrede na radu			Početna vrijednost 2022 0		Ciljna vrijednost 2025/2027 1		Ostvarena vrijednost 2025: 0
Aktivnost	Indikator rezultata	Institucija	Rok	Status realizacije Indikatora rezultata AAA	Planirana/utroše na sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka

<p>2.2. Analiza uvođenja elektronskog prijavljivanja povreda na radu i izrada softvera u te svrhe</p>	<p>Studija izvodljivosti (sa predračunom) za uvođenje sistema elektronskog prijavljivanja povreda na radu</p>	<p>MOR i MRZS</p>	<p>II 2025 – IV 2025</p>	<p>U toku 2023. godine urađena djelimična analiza sistema institucija koje bi bile uključene u sprovođenje projekta, održana su 3 sastanka sa predstavnicama tadašnjeg Ministarstva rada i socijalnog staranja, i jedan sastanak u Institutu za javno zdravlje. Sastancima su prisustvovali experti određeni od strane međunarodne organizacije rada u toku</p>	<p>Planirana sredstva MOR 11,271e. Utrošeno: 0 e</p>	<p>Tadašnjom analizom je utvrđeno da trenutno ne može da se radi na izradi softvera, i u skladu sa tim, sredstva su vraćena. Izrada softvera biće predviđena i AP 2026</p>	<p>Veliki broj aktivnosti je pokrenut u cilju rješavanja ovog pitanja, sa uključivanjem i predstavnika delegacije EU, i svih ključnih nosioca koji će imati svoju ulogu. Stim u vezi, Ministarstvo rada, zaposljavanja i socijalnog dijaloga je kao Upravljačko tijelo preko tehničke podrške Sistemu upravljanja i kontrole programa za IPA III OP ESI, u okviru Višegodišnjeg operativnog programa "Zapošljavanje i socijalna inkluzija" za period 2024-2027, u okviru podrške administrativnim kapacitetima, aplicirala za izradu softvera za prijavljivanje povreda na radu, sa ciljem rješavanja ovog dugogodišnjeg programa koji predstavlja jedan od</p>
--	---	-------------------	--------------------------	---	--	--	---

							ključnih nedostataka kada je oblast zaštite I zdravlja na radu u pitanju.
2.2.1.Prezentacija studije izvodljivosti	Održan okrugli sto sa evidentiranim brojem učesnika	MOR, MRS, MZ, UIP, FZO	II 2023	Objašnjenje u okviru 2.2		Aktivnost preusmjerena na AP 2026	
2.3. Izrada softvera za prijavu povreda na radu	Urađen softver	MOR, MRS, MZ, UIP, FZO, PIO, IJZ	IV 2022	Objašnjenje u okviru 2.2		Aktivnost preusmjerena na AP 2026	

Operativni cilj 3
Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja na radu

Indikator učinka 1 Obuke kreatora politike zaštite i zdravlja na radu	Početna vrijednost 2022 0	Ciljna vrijednost 2025/2027 2025-20 2027-40	Ostvarena vrijednost 2025: 25
Indikator učinka 2 Obuke za nosioce zaštite i zdravlja na radu	0	Ciljna vrijednost 2025/2027 2025-20 2027-40	30

Aktivnost	Indikator rezultata	Institucija	Rok	Status realizacije Indikatora rezultata AAA	Planirana/utroše na sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka
3.1.1. Savjetovanje na temu unapređenje kvaliteta u sprovođenju zaštite i zdravlja na radu i uloga stručnih lica	Broj učesnika/ca, broj izrađenih preporuka ili zaključaka sa savjetovanja	UZNR i MRZS	II 2025 – II 2025	REALIZOVANO	Planirana sredstva MRZS: 1,000.00 eura UZNR: 12,000.00 eura Utrošeno po planu		U cilju što bolje obuke da se kroz znanje, dijalog i saradnju osnaže svi nosioci Sistema zaštite na radu i podstakne trajna promjena prakse, preporučljivo je nastaviti sa ovakvim aktivnostima sa posebnim fokusom na stručna lica i koordinatore-nosiocce znanja, integriteta i autoriteta.
3.3.3. Jačanje kapaciteta Direktorata za zaštitu i zdravlje na radu kroz učešće na svjetskom expo zaštite i zdravlja na radu u Dizeldorfu	Broj ostvarenih saradnji, sastanaka, broj i sadržaj izvještaja o navedenoj aktivnosti	MRZS	III 2025 – III 2025	REALIZOVANO Predstavnicima Ministarstva rada, zaposljavanja i socijalnog dijaloga su podsjetile Svjetski kongres i sajam zaštite i zdravlja na radu u Dizeldorfu, Njemačka. Zajedno sa Međunarodnim kongresom za zaštitu i zdravlje na radu, koji organizuje Savez za zaštitu i zdravlje na radu (Basi) e.V. (Savez za zaštitu i zdravlje na radu), a koji se održava u isto vrijeme, sajam pokriva sve aspekte	Planirana i utrošena sredstva MRS u iznosu od 3,000.00 eura		

				holističke kulture prevencije, od kreatora politika zaštite i zdravlja na radu, novih zahtjevanih Direktiva, usaglašavanja, virtuelnog osposobljavanja, primjene standarda i svih relevantnih tema ove oblasti.			
3.3.5. Usvojiti godišnji plan nadzora nad radom Ovlašćenih organizacija	Godišnji plan	MRZS	I 2025 - Kontinuirano	REALIZOVANO Urađen godišnji plan nadzora nad radom Ovlašćenih organizacija	Planirana i utrošena sredstva MRS 0e		
Operativni cilj 5 Promotivni okvir							
Indikator učinka 1 Plan aktivnosti uključivanja javnosti o važnosti zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori i stepenu realizacije				Početna vrijednost 2022 0	Ciljna vrijednost 2025/2027 1	Ostvarena vrijednost 2025: 1	
Aktivnost	Indikator rezultata	Institucija	Rok	Status realizacije Indikatora rezultata AAA	Planirana/utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka

5.2.Pripremiti plan aktivnosti uključivanja javnosti	Plan aktivnosti	MRZS	II 2025 - II 2025	<p align="center">REALIZOVANO</p> <p>Pripremljen Plan aktivnosti na nivou Direktorata za poslove zaštite i zdravlja na radu, koji uključuju planiranje televizijskih gostovanja i priloga na temu zaštite i zdravlja na radu.</p>	Planirana i utrošena sredstva MRS 0e		
5.3.Obilježavanje Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu	Informisanje javnosti putem medija, zvaničnog sajta, društvenih mreža	MRZS	II 2025 - II 2025	<p align="center">REALIZOVANO</p> <p>Objave na zvaničnom sajtu Ministarstva rada i socijalnog starana, društvene mreže, nastupi na televizijskim emisijama</p>	Planirana i utrošena sredstva MRS 0e		
5.3.1.Organizovanje okruglog stola	Broj prisutnih	MRZS	II 2025- II 2025	<p align="center">REALIZOVANO</p> <p>Održana Konferencija za obilježavanje 28.aprila Dana zaštite i zdravlja na radu. Broj učesnika oko 100</p>	Planirana i utrošena sredstva MRS 600,00.00e		
5.4. Urediti stranicu na zvaničnom sajtu Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	Broj objava	MRZS	I 2025- kontinuirano	<p align="center">REALIZOVANO</p> <p>Link:</p>			

5.5. Pripremiti plan aktivnosti za evropsku nedjelju zaštite i zdravlja na radu	Broj aktivnosti	MRZS	II 2025 – III 2025	<p style="text-align: center;">REALIZOVANO</p> <p>Link:</p>	Planirana i utrošena sredstva MRZS 0e		
5.5.1. Promocija rada inspekcije zaštite i zdravlja na radu kroz digitalizaciju	Posjeta 10 mikro i srednjih preduzeća koja se bave digitalizacijom	MRZS	II 2025 - IV 2025	<p style="text-align: center;">REALIZOVANO</p>	Planirana i utrošena sredstva MRZS 0e		
5.10. Predstavljanje preporuka za rad na visokim temperaturama	Televizijska gostovanja, radijska, broj objava u štampanim medijima	IJZCG I MRZS	II 2025- III 2025	<p style="text-align: center;">REALIZOVANO</p> <p>Preporuke služe da pomognu poslodavcima i zaposlenima, da se rizik po život i zdravlje na radu pri radu na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama svede na najmanju moguću mjeru. Takođe, navedene preporuke daju potrebne informacije kako treba postupati u slučaju pojave zdravstvenih problema vezanih za rad na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama.</p>	Planirana sredstva MRZS: 0e Utrošeno: 0e		
5.12. Procjena i prevencija stresa na radu	100 zaposlenih uključenih kroz procjenu uticaja stresa na radu i 10 kompanija	UPCG I MRZS	II 2025- IV 2025	<p style="text-align: center;">REALIZOVANO</p> <p>Kontekst i svrha aktivnosti u okviru Akcionog plana za 2025. godinu Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori (2022–2027), Unija poslodavaca Crne Gore je, uz podršku Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, realizovala</p>	Planirana i utrošena sredstva u iznosu od 3,000.00 eura		

				<p>aktivnost „Procjena i prevencija stresa na radu“.</p> <p>Aktivnost je osmišljena kao pilot-model sistemskog pristupa mentalnom zdravlju zaposlenih, koji kombinuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ procjenu stanja (kroz konsultacije i upitnike), ○ preventivne i edukativne mjere, ○ savjetodavni rad sa zaposlenima i menadžmentom, ○ jačanje kapaciteta poslodavaca za upravljanje psihosocijalnim rizicima. <p>Cilj aktivnosti bio je da se, na osnovu stvarnih potreba privrede i zaposlenih, testira održiv i primjenjiv model intervencije koji može poslužiti kao osnova za šire javne politike u oblasti zaštite i zdravlja na radu.</p>			
<p>5.13. Konferencija sa učešćem relevantnih institucija Crne Gore na temu medicine rada</p>	<p>Broj tema i učesnika</p>	<p>MRZS, USSCG I MZD</p>	<p>II 2025- II 2025-</p>	<p>REALIZOVANO</p> <p>18.12.2025. godine Unija slobodnih sindikata Crne Gore (USSCG) u partnerstvu sa Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, ORGANIZOVALA konferenciju na temu: „Važnost institucionalnog utvrđivanja profesionalnih oboljenja“.</p>	<p>Planirana i utrošena sredstva u iznosu od 1,500.00 eura</p>		
<p>5.14. Edukativne aktivnosti o aktuelnim temama iz oblasti zaštite i zdravlja na radu</p>	<p>140 zaposlenih kroz 7 radionica, izrada brošura kao i organizovanj a završne konferencije</p>	<p>MRZS I SSCG</p>	<p>II 2025- III 2025-</p>	<p>REALIZOVANO</p> <p>Savez sindikata Crne Gore je realizovao aktivnosti pod nazivom „Edukacija na radnom mjestu“.</p> <p>Navedena aktivnost je obuhvatila šest radionica, izradu upitnika i analizu istog, izdavanje brošure, završnu konferenciju i medijsku promociju.</p> <p>1. Radionice su bile strukturisane kroz tri međusobno povezane teme:</p> <p>i. „AI u kontekstu zdravlja i zaštite na radu“</p>	<p>Planirana i utrošena sredstva u iznosu od 4,800.00 eura</p>		

				<p>ii „AI na radnom mjestu – saveznik ili prijetnja balansu privatno–poslovno“</p> <p>iii „Algoritamsko pregovaranje kao odgovor na algoritamski menadžment“</p>			
<p>5.15. Predstavljanje kampanje EU OSH i ključnim nosiocima zaštite i zdravlja na radu</p>	<p>Broj učesnika/ca i podojeljenih flajera</p>	<p>MRZS</p>	<p>II 2025- III 2025-</p>	<p>REALIZOVANO</p> <p>Na seminaru koji je održan 24. oktobra 2025. godine koji je održan u Institutu za javno zdravlje Crne Gore, glavni inspektor zaštite i zdravlja na radu Zlatko Popović je kroz svoju prezentaciju pod nazivom “SAVREMENE TEHNOLOGIJE U INSPEKCIJSKOM NADZORU, ORGANIZOVANJU I VOĐENJU POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU” predstavio savremene trendove u implemenataciji propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu uz korišćenje OSINT - Open Source INTelligence koji predstavlja proces prikupljanja, analiziranja i korištenja podataka, upotrebom javno dostupnih izvora informacija, Platformu data.gov.me, Company wall, Geoportal Crne Gore i predstavio je praktičnu implementaciju JIS-a (jedinственog inspeksijskog informacionog sistema) kojeg su zajednički finansirali Vlada Crne Gore i Evropska Unija.</p>	<p>Planirana i utrošena sredstva u iznosu od 500.00 eura</p>		

IV. PREPORUKE ZA DALJU IMPLEMENTACIJU STRATEŠKOG DOKUMENTA KROZ GODIŠNJE AKCIONE PLANOVE

Stvaranje zdravog radnog okruženja nije samo zakonska obaveza, to je kritična komponenta u dugoročnom uspjehu svakog posla i poslodavca. Primjena mjera zaštite i zdravlja na radnom mestu je stalan proces koji zahtijeva posvećenost svih činilaca društva.

Efikasna kultura rada je osnova sigurnog i zdravog radnog mjesta. To znači da svaki aspekt radnog okruženja, od menadžmenta do novozaposlenog, daje prednost zaštiti i zdravlju na radu iznad svega. Da bi njegovali ovu kulturu, poslodavci moraju da obezbijede da svi zaposleni razumiju važnost primjene mjera zaštite i zdravlja na radu i da su osposobljeni za bezbjedan i zdrav rad kako bi pratili bezbjednosne protokole. Redovni sastanci na kojima se razmatraju bezbjednosna pravila i razgovara o prevenciji mogu imati veliku ulogu u ovoj oblasti..

Redovne procjene rizika su ključne u identifikaciji potencijalnih opasnosti. Imenovanje stručnih lica za zaštitu i zdravlje na radu doprinosi većoj implementaciji i razumijevanju svih prava, obaveza i odgovornosti.

Osposobljavanje za bezbjedan i zdrav rad je od suštinskog značaja za sve zaposlene. Obuka treba da bude u toku i da se razvija sa novim bezbjednosnim protokolima i tehnologijama. Ergonomija igra značajnu ulogu u prevenciji povreda na radnom mjestu, posebno povreda usljed ponavljanih pokreta.

Realizacijom aktivnosti Akcionog plana 2026, bliži smo ostvarivanju strateškog cilja, koji kao krajnji rezultat ima smanjenje ukupnog broja povreda na radu.

❖ AKCIONI PLAN UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU ZA 2026.GODINU

I. UVODNE NAPOMENE

Strategija zaštite i zdravlja na radu zasniva se na činjenici da je zaštita na radu jedno od osnovnih prava zagarantovanih Ustavom Crne Gore, koje se obezbjeđuje i sprovodi primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite u skladu sa zakonom, drugim propisima, ratifikovanim i objavljenim međunarodnim ugovorima. Takođe, Ustavom Crne Gore zagarantovana je posebna zaštita na radu omladine, žena i invalida.

Zaštita i zdravlje na radu je djelatnost od javnog interesa koji se u oblasti zaštite i zdravlja na radu ostvaruje na način i pod uslovima propisanim Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu.

Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu sveobuhvatno određuje situaciju zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori i definiše mjere koje treba preduzeti u pravcu razvoja ove oblasti. Strategijom su definisani ciljevi i aktivnosti, kao i mjere za unapređenje zaštite i zdravlja na radu. Navedena strategija treba da obezbijedi plan djelovanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kroz međusektorske aktivnosti, koje vodi Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, u saradnji sa drugim institucijama koje se u određenim segmentima bave ovom oblašću u pravcu sprovođenja strateških ciljeva Evropske unije i Međunarodne organizacije rada u ovoj oblasti. Veoma važnu ulogu u oblasti zaštite i zdravlja na radu ima socijalni dijalog.

Za potrebe izrade Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za period 2022-2027. godine, sa Akcionim planom implementacije, obrazovana je Međuresorska radna grupa sa zadatkom da pripremi tekst Nacrta Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu za period 2022-2027. godine, sa Akcionim planom implementacije, shodno Metodologiji razvijanja politika, izrada i praćenja sprovođenja strateških dokumenata. Koordinacija procesa monitoringa, izvještavanja i evaluacije biće u nadležnosti Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga - Direktorata za zaštitu i zdravlje na radu, koji je nadležan za kreiranje politike zaštite i zdravlja na radu.

Monitoring kao redovan tekući proces prikupljanja i analize podataka o postizanju ciljeva i rezultata u toku sprovođenja aktivnosti, vezan je za Akcioni plan i odnosi se na godišnje praćenje nivoa realizacije aktivnosti predviđenih Akcionim planom.

Kao mjera za osiguranje adekvatnog praćenja i koordinaciju svih nosilaca aktivnosti uključenih u realizaciju navedene strategije i akcionih planova na godišnjem nivou, očekuje se da međuresorska radna grupa koja je obrazovana radi pripreme teksta Strategije, bude zadužena i za praćenje njenog sprovođenja.

Operativni ciljevi sadrže indikatore učinka sa pratećim vrijednostima, koje je potrebno ostvariti u periodu do 2027. godine. Akcioni plan sadrži definisane relevantne mjere i aktivnosti, indikatore rezultata, nadležne institucije, predviđene rokove za realizaciju aktivnosti, kao i finansijski okvir za njegovu realizaciju. Važno je napomenuti da su budžetske potrebe u nekim slučajevima nijesu mogle biti predviđene.

II. STRUKTURA AKCIONOG PLANA

Polazeći od strateškog cilja Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027 godine, koji se odnosi na **Unapređenje zaštite i zdravlja na radu na svim nivoima djelovanja**, za čije ostvarenje je definiisano **pet operativnih cilja**, koja su u skladu sa smjernicama nacionalne politike i strateškog okvira EU, i to:

- ✓ **Operativni cilj 1:** Unapređenje institucionalnog okvira;
- ✓ **Operativni cilj 2:** Obezbjediavanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje;
- ✓ **Operativni cilj 3:** Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja na radu;
- ✓ **Operativni cilj 4:** Uticaj COVID 19 na radni vijek;
- ✓ **Operativni cilj 5:** Promotivni okvir.

Aktivnosti predložene u okviru **Akcionog plana za sprovođenje strategije unapređenja zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027 za period 2026 godine**, imaju za cilj da prate smjernice Evropske komisije u dijelu implementacije socijalne politike i politike zapošljavanja, a koje trebaju da unaprijede stanje na tržištu rada, i to:

- ✓ djelovanje na svim nivoima u procesu rada, koji bi obuhvatio humani, socijalni i ekonomski segment kao jednu cjelinu, sa krajnjim rezultatom obezbjeđivanja sigurnog i zdravog radnog mjesta za sve zaposlene;
- ✓ predviđanje promjena u novom svijetu rada prouzrokovanih zelenom, digitalnom i demografskom tranzicijom i upravljanje tim promjenama;
- ✓ poboljšanje prevencije povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom;
- ✓ povećanje pripravnosti za sve potencijalne buduće zdravstvene rizike;
- ✓ kreiranje novih modela vovođenje javne politike Crne Gore u oblasti zaštite i zdravlja na radu;
- ✓ smanjenje broja povreda na radu.

Akcionim planom je definisano 32 aktivnost. Od navedenog broja, za 13 aktivnosti je direktno zaduženo Ministarstvo rada, zapošljavanaj i socijalnog dijaloga, za ostale aktivnosti pored MRZS su kao partneri ili nosioci predviđeni svi ključni stejholderi koji direkto ili indirektno utiču na stanje u sprovođenju mjera zaštiti i zdravlja na radu.

Prepoznate institucije koje će sprovoditi aktivnosti Akcionog plana 2026 su: Uprava za ljudske resurse; Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija; Ministarstvo zdravlja; Udruženje zaštite na radu; Institut za javno zdravlje; Savez sindikata Crne Gore; Unija slobodnih sindikata Crne Gore; Unija poslodavaca Crne Gore; Socijalni savjet; Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore; Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.

Sprovođenje planiranih aktivnosti u 2026. godini, trebaju da doprinesu: unapređenju stanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje se ogleda u smanjenu broja povreda na radu, boljoj ocjeni stepena društvenog razvoja koji za pozadinu ima socijalnu komponentu.

Zaštita i zdravlje na radu predstavlja multidisciplinarnu oblast, koja ima za cilj da kontinuirano unapređuje uslove rada i unapređenje znanja nosioca zaštite i zdravlja na radu kao osnov sigurnog i zdravog radnog mjesta.

Glavni nosioci zaštite i zdravlja na radu, stubovi na kojima počiva ovaj sistem jesu stručna lica za poslove zaštite i zdravlja na radu, koordinatori za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta, koordinatori za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova, ovlašćene organizacije za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, kao i predstavnik zaposlenih i sindikat.

Za svaku pojedinačnu aktivnost navedena je institucija, koja će biti odgovorna za realizaciju. Zbog njihove prirode značajan broj aktivnosti zahtijeva realizaciju kroz saradnju dvije ili više institucija, pa je iz razloga preciznosti kao prva, navedena institucija koja koordinira aktivnost, ali su navedene i ostale čije je učešće neophodno ili doprinosi realizaciji i postizanju što boljih rezultata.

Akcionim planom za 2026. godine je i definisan okvirni iznos sredstava za realizaciju predviđenih aktivnosti. Osim sredstava koja će biti obezbijedena iz budžeta institucija i organizacija koji su nosioci, za jedan broj aktivnosti kao izvori finansiranja navedena su sredstva koja će biti obezbijedena iz drugih izvora finansiranja.

III. AKCIONI PLAN

AKCIONI PLAN
ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE UNAPREĐENJA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU U CRNOJ GORI 2022-2027
ZA PERIOD 2026 GODINE

STRATEŠKI CILJ I:	Unapređenje zaštite i zdravlja na radu na svim nivoima djelovanja					
Operativni cilj 1:	Unapređenje institucionalnog okvira					
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Smanjenje broja povreda na radu	811	Smanjenje broja povreda na radu za 5%	Smanjenje broja povreda na radu za 15%			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
<i>1.1.3. Jačanje saradnje sa resornim organima iz oblasti zaštite i zdravlja na sa zemljama Zapadnog Balkana (Republika Srbija, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Albanija, Republika Kosovo, Bosna i Hercegovina)</i>	Broj organizovanih posjeta, učesnika, zajedničkih akcionih planova/zaključaka	MRZS	I KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	10.000,00 EURA	MRZS

1.3. Jačanje uloge Socijalnog savjeta u oblasti zaštite i zdravlja na radu	Broj sastanaka/sjednica	SS I MRZS	I KVARTAL 2025	KONTINUIRANO	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.3.1 Održavanje tematskih sjednica	Broj sjednica	SS I MRZS	I KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.4.3. Informisanje državnih službenika/ca o pitanjima nadležnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu	Broj informisanih državnih službenika/ca odnosno namještenika	ULJR I MRZS	I KVARTAL 2025	KONTINUIRANO	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.4.4. Informisanje zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave o pitanjima nadležnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu	Broj informisanih zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave	ULJR I MRZS	I KVARTAL 2025	KONTINUIRANO	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.4.5. Informisanje novozaposlenih službenika/ca i novozaposlenih namještenika/ca za sticanje znanja i vještina u radu u javnoj upravi, iz oblasti zaštite i zdravlja na radu	Broj informisanih novozaposlenih službenika/ca i novozaposlenih namještenika/ca	ULJR I MRZS	I KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.5.3. Organizovanje predavanja u 3 osnovne škole u Crnoj Gori na temu važnosti zaštite i zdravlja na radu	Broj realizovanih radionica	MRZS I MPNI	I KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.5.4. Organizovanje predavanja u 5 srednjih stručnih škola u Crnoj Gori na temu važnosti zaštite i zdravlja na radu	Broj realizovanih radionica	MRZS I MPNI	I KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.6. Obuka o značaju zaštite i zdravlja na radu u sistemu javnih nabavki	Broj polaznika/ca obuke	MRZS I MF	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
1.7. Dvodnevna međunarodna stručna radionica o modelima obaveznog osiguranja zaposlenih od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom – iskustvo INAIL i mogućnosti	Broj učesnika/ca	MRZS, MF, UZNR, UPGG, USSCG, SSCG	I KVARTAL 2026	II KVARTAL 2026	3.000,00 EURA	MRZS

<i>primjene u Crnoj Gori</i>						
1.7.1. Istraživanje o postojećoj praksi, održivosti i mogućim modelima obaveznog osiguranja zaposlenih u Crnoj Gori	Broj poslodavaca obuhvaćenih anketnim istraživanjem; Izrađen i objavljen istraživački izvještaj; Organizovana prezentacija rezultata istraživanja za relevantne institucije i socijalne partnere;	UZRNR I MRZS	II KVARTAL 2026	III KVARTAL 2026	3.000,00 EURA	MRZS

Operativni cilj 2:	Obezbjedivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje
---------------------------	---

Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Izrađen jedinstveni elektronski sistem prijava povreda na radu	0	1	1

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
2.2. Analiza uvođenja elektronskog prijavljivanja povreda na radu za potrebe izrade softvera	Studija izvodljivosti (sa predračunom) za uvođenje sistema elektronskog prijavljivanja povreda na radu	MRZS	I KVARTAL 2026	II KVARTAL 2026	3.000,00 EURA	MRZS
2.2.1. Prezentacija studije izvodljivosti	Održan okrugli sto sa evidentiranim brojem učesnika/ca	MRZS, MZD, FZO, PIO, IJZCG	I KVARTAL 2026	II KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristeće se prostorije nosilaca aktivnosti
2.3. Izrada softvera za prijavu povreda na radu	Urađen softver	MRZS, MZD, FZO, PIO, IJZCG	III KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	60.000,00 EURA	Tehnička podrška Sistemu upravljanja i kontrole programa za IPA III OP ESI - Višegodišnji operativni program „Zapošljavanje i socijalna inkluzija“ u korist Crne Gore za period 2024-2027
2.4. Revizija Pravidnika o sadržini i načinu izdavanja izvještaja o povredi na radu	Urađen pravilnik	MZD	I KVARTAL 2026	III KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristeće se prostorije nosilaca aktivnosti

STRATEŠKI CILJ I:						
Operativni cilj 3:	Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja					
Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Obuke kreatora politike zaštite i zdravlja na radu	20 radionica	20 radionica	40 radionica			
Indikator učinka b)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Obuke kreatora politike zaštite i zdravlja na radu	30	20	50			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
3.1.2.1. Organizovanje „Dani otvorenih vrata“ za savjetovanje kandidata koju polažu stručni ispit za zaštitu zdravlje na radu	Broj kandidata/kinja	MRZS	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
3.2.1.1. Organizovanje „Dani otvorenih vrata“ za savjetovanje kandidata koju polažu stručni ispit za koordinatore za zaštitu	Broj kandidata/kinja	MRZS	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.

<i>zdravlje na radu u fazi izrade projekta i izvođenja radova</i>						
3.3.3.1. Jačanje kapaciteta Direktorata za zaštitu i zdravlje na radu kroz učešće na svjetskom expo Turkish Occupational Safety And Health Exhibition 2026	Broj ostvarenih saradnji, sastanaka, broj dana posjete expo, broj i sadržaj izvještaja o navedenoj aktivnosti	MRZS	II KVARTAL	II KVARTAL	4.000,00 EURA	MRZS
3.3.5. Usvojiti godišnji plan nadzora nad radom Ovlaštenih organizacija	Usvojen godišnji plan	MRZS	I KVARTAL 2025	KONTINUIRANO	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristeće se prostorije nosilaca aktivnosti.
3.3.5.1. Organizovanje dva okrugla stola sa predstavnicima ovlašćenih organizacija za poslove zaštite i zdravlja na radu, ne temu prednosti i nedostaci u implementaciji i organizovanju poslova zaštite i zdravlja na radu	Broj učesnika/ca	MRZS	III KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristeće se prostorije nosilaca aktivnosti
3.3.5.2. Izvršiti 5 vanrednih nadzora kod Ovlaštenih organizacija za poslove zaštite i zdravlja na radu	Broj izvršenih nadzora i broj utvrđenih nepravilnosti	MRZS	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristeće se prostorije nosilaca aktivnosti
3.4. Izrada Pravilnika o postupku izbora, načinu rada i broju predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu kod poslodavca	Uraden pravilnik	MRZS, UPCG, USSCG, SSCG	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijska sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristeće se prostorije nosilaca aktivnosti.
3.4.1. Dvodnevna radionica za izradu Pravilnika o postupku izbora, načinu rada i broju predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu kod poslodavca	Broj učesnika/ca	MRZS, UPCG, USSCG, SSCG	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	2.000,00 EURA	MRZS

Operativni cilj 4:

Uticao Covid 19 na radni vijek

Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Izrada smjernica potencijalne buduće krize	1	5	/

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
4.1. Organizovanje predavanja na temu „Uticaj Covid 19 na radni vijek“ sa akcentom na zaposlene u zdravstvenom sektoru	Broj učesnika/ca	IJZCG I MRZS	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
4.2. Organizovanje predavanja na temu „Potencijalni rizici nove pandemije i uloga sektora zaštite i zdravlja na radu“	Broj učesnika/ca	IJZCG I MRZS	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.

Operativni cilj 5: Promotivni okvir

Indikator učinka a)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Plan aktivnosti uključivanja javnosti o važnosti zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori i stepenu realizacije	0	1	1

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
5.1. Odrediti 28. April kao dan zaštite i zdravlja na radu	Vlada Crne Gore utvrdila 28. April kao dan zaštite i	MRZS	II KVARTAL 2026	IV KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se

	zdravlja na radu u Crnoj Gori					prostorije nosilaca aktivnosti.
5.2: Pripremiti plan aktivnosti uključivanja javnosti	Plan aktivnosti	MRZS	I KVARTAL 2026	I KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
5.3 Obilježavanje Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu	Informisanje javnosti putem medija, zvaničnog sajta društvenih mreža	MRZS	II KVARTAL 2026	II KVARTAL 2026	1.000,00 EURA	MRZS
5.4: Urediti stranicu na zvaničnom sajtu Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	Broj objava	MRZS	I KVARTAL 2025	KONTINUIRANO	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
5.5. Pripremiti plan aktivnosti za evropsku nedelju zaštite i zdravlja na radu	Broj aktivnosti	MRZS	II KVARTAL 2026	III KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.
5.6.1. Konkurs za idejno rješenje slogana zaštite i zdravlja na radu, koji će nositi dvogodišnja kampanja o važnosti ove oblasti od najranijeg doba	Broj učesnika konkursa	MRZS I MPNI	III KVARTAL	IV KVARTAL	1.000,00 EURA	MRZS
5.10. Predstavljanje preporuka za rad na visokim temperaturama	Televizijska gostovanja, radijska, broj objava u štampanim medijima	MRZS, IJZCG, MZD	II KVARTAL 2026	II KVARTAL 2026	0 EURA	Za navedenu aktivnost nisu neophodna finansijka sredstva obzirom da će se koristiti znanje i iskustva u institucijama koji su nosioci aktivnosti. Takođe, za organizaciju ove aktivnosti, koristiće se prostorije nosilaca aktivnosti.

IV. FINANSIJSKI OKVIR

Operativni cilj	Budžet CG	IPA III OP ESI
1. Unapređenje institucionalnog okvira	16.000,00 eura	
2. Obezbeđivanje pouzdanih podataka neophodnih za sektorsko djelovanje	3.000,00 eura	60.000,00 eura
3. Jačanje uloge nosilaca zaštite i zdravlja naradu	6.000,00 eura	-
4. Promotivni okvir	2.000,00 eura	

V. LISTA SKRAĆENICA:

1. MRZS - *Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga*
2. MPNI - *Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija*
3. MZD – *Ministarstvo zdravlja*
4. SS - *Socijalni savjet*
5. UZNR - *Udruženje zaštite na radu Crne Gore*
6. ULJR – *Uprava za ljudske resurse*
7. IZJCG – *Institut za javno zdravlje*
8. SSCG - *Savez sindikata Crne Gore*
9. USSCG – *Unija slobodnih sindikata Crne Gore*
10. UPCG – *Unija poslodavaca Crne Gore*
11. MOR – *Međunarodna organizacija rada*
12. ITI – *Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu*
13. FZO - *Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore*
14. PIO - *Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore*